

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๕๓

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ขออนุญาตเปิดประชุมครับ นักข่าวขอสัมภาษณ์
ร่วมกันพรุ่งนี้ก็เลยให้เขามาถามท่านในนี้เลยจะได้ไม่ต้องไปประปราย เพราะฉะนั้นพรุ่งนี้
เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกาจะมาสัมภาษณ์พวกเราที่นี่ เมื่อวานดูที่อาจารย์ชาติชายให้สัมภาษณ์ตอบได้
ที่เขาว่าเรา แล้วก็รู้ว่าใจเย็นดี แต่ผมไม่ใจเย็นอย่างนั้น เมื่อเช้าก็มาถามผม ผมก็บอกว่าพวกเรา
ทำงานเพื่อชาติไม่ใช่เพื่อใคร แล้วไม่ได้รอรับคำสั่งใคร ใครที่มากล่าวหาว่าพวกเรารับใช้ใครต่อใคร
ถามตัวเองดูเสียก่อนว่าตัวเองรับใช้ใคร แล้วใครเขาสั่งให้มาพูดเป็นรายวัน พวกเราไม่มี เราไม่เคย
มีใครมาสั่ง เพราะฉะนั้นให้ไปถามดูเอาเอง ผมไม่มารยาทตัวอย่างอาจารย์ แต่ไม่ได้เอ่ยชื่อนะครับ
เพราะถ้าเอ่ยชื่อแล้วมันให้ราคาเกินไปของท่านเชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานครับ ในส่วนของ
คณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติก็มีเรื่องค้างจากราก่อนที่พิจารณากันมา
คือในร่างมาตรา ๙๖ เรื่องผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม
ของปีที่มีการเลือกตั้ง จะมีทางที่จะพิจารณาให้เป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้งได้หรือไม่ครับ
วันนี้ทางคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติจะได้มีการพิจารณาเพิ่มเติมครับ
ในรายละเอียดจะขออนุญาตให้ทางคุณเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
และเป็นอนุกรรมการได้ช่วยชี้แจงในที่ประชุมครับ

ประธาน : เชิญท่านรองเมธาครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ที่เคารพครับ ผมได้รับมอบหมายจากท่านประพันธ์ นัยโกวิท เมื่อปลายสัปดาห์ที่แล้ว
ให้ประสานงานกับสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทยว่าในกรณีที่เคยให้ข้อมูลกับทาง
คณะกรรมการไว้ว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะส่งผลกับการกำหนด
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็คือเรื่องของระยะเวลาการมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๙๐ วัน

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

กับการมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันใดนะครับ ซึ่งทางสำนักทะเบียนก็เคยให้ข้อมูลมาครั้งหนึ่งแล้ว ผมก็ได้รับไปประสานอีกครั้งหนึ่งนะครับ โดยได้คุยกับผู้บริหารของสำนักบริหารการทะเบียน รวม ๔ ท่าน แล้วก็ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมไปว่าถ้าเกิดว่ามีการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง สำนักบริหารการทะเบียนมีข้อขัดข้อง หรือมีปัญหาในทางปฏิบัติงานอย่างไร หรือไม่ สำนักบริหารการทะเบียนได้มีการพูดคุยกันกับทางผมว่าทางสำนักบริหารการทะเบียนมีระยะเวลาอยู่ ๒-๓ ช่วงครับ ช่วงแรกเลยก็คือว่าสำนักบริหารการทะเบียนจะต้องประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๒๐ วันก่อนวันเลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่าบัญชีรายชื่อนี้ต้องเสร็จก่อน ๒๐ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง อันนี้เป็นช่วงเวลาที่ ๑ นะครับ เพื่อที่จะให้มีการแจ้งไปยังเจ้าบ้าน ๑๕ วันก่อนวันเลือกตั้ง แล้วก็เพิ่ม ถอนชื่อให้เสร็จเสีย ๑๐ วันก่อนวันเลือกตั้งนะครับ อันนี้เป็นช่วงเวลาแรก หมายความว่าต้องเสร็จแล้ว ๒๐ วันก่อนวันเลือกตั้ง ที่นี้ก่อนหน้า ๒๐ วัน ทางสำนักบริหารการทะเบียนเขาบอกว่าเวลาจะทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากว่าเรามีสำนักทะเบียนอำเภอกับสำนักทะเบียนท้องถิ่นประมาณ ๑,๒๐๐ แห่ง โดยในแต่ละแห่งก็จะมีการเพิ่มชื่อ ถอนชื่อผู้ที่ย้ายทะเบียนบ้าน แล้วก็ผู้ที่เสียชีวิตทุกวัน เสร็จแล้ว ๑๕ วัน ก็จะมีการ key ข้อมูลเข้ามาที่สำนักบริหารการทะเบียนที่ส่วนกลาง ซึ่งตรงนี้เนื่องจากว่าข้อมูลมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาจึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าตกลงจะให้นับอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่เท่าไรแน่ะครับ ซึ่งที่ผ่านมาถ้าเป็นกรณีเกิดก่อนวันที่ ๑ เดือนมกราคมเขาก็สามารถตัดยอดได้เลย ก็คือเกิดก่อนวันที่ ๓ มกราคม แต่ถ้าจะกำหนดใหม่ให้เป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้งก็จะสามารถทำได้ แต่ว่าต้องมีเวลาที่ชัดเจนพอสมควรนะครับ ก็คือว่าเขาจะต้องประมวลผลข้อมูลจากสำนักทะเบียนทั้งหมดประมาณ ๑,๒๐๐ แห่งนะครับ เขาใช้เวลาประมวลผลตัวนี้ ๕ วัน เสร็จแล้วก็จะมีการ print out ออกมาประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ หน่วย ในแต่ละหน่วยนำมา ๘ ชุด เขาใช้เวลาอีก ๕ วัน ก็คือระยะเวลาเร็วที่สุด ๑๐ วันที่จะประมวลผล แล้วก็พิมพ์บัญชีรายชื่อออกมา บวกกับระยะเวลาทางธุรการ ก็คือว่าต้องมาเซ็นชื่อ แล้วก็มีการประสานงานกันส่งการกันระหว่างสำนักบริหารทะเบียนกลาง สำนักทะเบียนจังหวัด แล้วก็สำนักทะเบียนอำเภอ กับท้องถิ่นนะครับ รวมระยะเวลาประสานงานอีกประมาณ ๕ วัน ดังนั้นต้องทำให้เสร็จมีระยะเวลาทำให้เสร็จ ๑๕ วัน รวมกับต้องประกาศก่อน ๒๐ วัน ก็จะกลายเป็นว่าสำนักทะเบียนต้องเริ่มดำเนินการได้ ๓๕ วันก่อนวันเลือกตั้งนะครับ ซึ่งกรณีนี้ก็ทำให้สำนักบริหารการทะเบียนก็มีข้อกังวลอยู่เพียงข้อเดียวครับว่าวันเลือกตั้งที่แน่นอน ที่เขาจะกำหนดเพื่อประมวลผล แล้วก็

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พิมพ์ได้จะทราบแน่นอนเมื่อใด อันนี้ก็จะมีปัญหาครับว่าเวลาคณะรัฐมนตรี ท่านนายกรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง จะมีกำหนดวันเลือกตั้งไว้ในนั้นด้วย ซึ่งถ้าโดยปกติ เมื่อถวายบังคมขึ้นไป ก็พระราชทานคืนมาประมาณ ๑๐ วัน ก็จะเป็น ๔๕ วันพอดี ก็คือ ๑๐ วัน ในช่วงที่มีการกราบบังคมทูลขึ้นไป แล้วก็พระราชทานคืนมา ๑๐ วัน สำนักการทะเบียนพิมพ์ แล้วก็ประมวลผล ๑๕ วัน ก็จะเป็น ๒๐ วันก่อนวันเลือกตั้งพอดี ซึ่งอันนี้เป็นข้อที่ทางสำนักบริหาร การทะเบียนก็บอกว่าถ้าเกิดว่ามีวันที่แน่นอน ก็คือว่าหลังจากที่มีพระราชกฤษฎีกาแล้วนะครับ มีเวลาเหลือให้เขา ๓๕ วัน อันนี้ก็อาจจะไม่มีปัญหาครับ สามารถที่จะกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้งได้ครับ ก็กราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เลยได้ชี้แจงเพิ่มเติมไปในที่ประชุมเมื่อครั้งล่าสุด ที่ได้กราบเรียนท่านประธานไป ก็บอกว่าตอนนี้ก็จะแก้ไขปรับปรุงให้ พระราชกฤษฎีกายุบสภา ก็เป็นฉบับหนึ่ง หลังจากนั้นภายใน ๑๕ วัน ก็ให้หารือกับ กกต. แล้วถึงกำหนดวันเลือกตั้งนะครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะแก้ได้ คือจะรู้ชัดเจนว่าวันเลือกตั้งวันไหน ซึ่งได้เรียนหารือ กับทางคุณเมธาแล้วว่าถ้าเป็นลักษณะแบบนี้จะสามารถทำได้หรือไม่ครับ เชิญครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : คือตัวระยะเวลาในพระราชกฤษฎีกาที่จะพระราชทาน คืนลงมา เคยมีเหตุการณ์เมื่อปี ๒๕๔๙ แล้วก็วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ที่ทางคณะรัฐมนตรีก็เสนอขึ้นไป โดยไม่ได้คุยกับทางคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน พอคืนมาก็เหลือเวลาไม่ถึงแล้ว อย่างตอนที่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งไม่ชอบเมื่อปี ๒๕๔๙ ก็มีเวลาเพียง ๓๑-๓๒ วันเท่านั้นเอง ซึ่งอันนี้มีปัญหาอย่างมากในการทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วก็ทำให้มีชื่อตกหล่น ไปบางส่วนของเขตเทศบาล หรือบางส่วนของหมู่บ้านเกิดขึ้นได้ ซึ่งอันนี้ก็ทำให้การเลือกตั้ง ไม่สุจริตและเที่ยงธรรมด้วย เพราะว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่อก็จะหายไปจำนวนหนึ่ง ซึ่งอันนี้ก็ต้อง มีเวลาให้เขาดำเนินการให้พอสมควร ผมกราบเรียนเพิ่มเติมครับ ตอนแรกพูดก็จะข้ามขั้นตอน หลังจากที่พิมพ์ออกมาแล้ว เนื่องจากว่าเป็นกระดาษต่อเนื่อง แล้วก็ต้องมาแยกชุด แยกกระดาษ คาร์บอนออก แยกกระดาษที่เป็นตัวที่พิมพ์ออก แล้วก็จะต้องมาตรวจว่าในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ได้ครอบคลุมพื้นที่ของหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือไม่ครับ เพราะบางที่หน่วยเลือกตั้งติดกันนะครับ. การประมวลผลอาจจะทำให้บางส่วนของหน่วยใดหน่วยหนึ่งหายไป เนื่องจากเข้าใจว่าไปอยู่อีก หน่วยหนึ่ง ซึ่งอันนี้ก็ต้องมีระยะเวลา อย่างที่กราบเรียนครับ ที่ท่านประพันธ์ได้กรุณาพูดว่า ถ้าพระราชกฤษฎีกาประกาศให้มีการเลือกตั้งเป็นฉบับหนึ่ง แล้วก็อีกฉบับหนึ่งเป็นการกำหนดวัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พรมิมล ๑/๔

เลือกตั้ง วิธีนี้ก็จะทำให้สำนักบริหารการทะเบียนมีเวลาทำงานเต็มที่ ๔๕ วัน แล้วก็จะไม่เกิดปัญหาในเรื่องของข้อผิดพลาดเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งครับ

ประธาน : ถามนิดเถอะครับว่า ตอนนี้นำใช้คอมพิวเตอร์หมดทุกอันหรือเปล่า

นายเมธา ศิลาพันธ์ : หมดทุกอันครับ

ประธาน : เพราะฉะนั้นเขาก็ key ไปล่วงหน้า สมมติว่าวันที่ ๓๐ มีนาคมเป็นวันเลือกตั้ง ถ้าเขาต้อง key ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ เขา key ล่วงหน้าไปได้ใช่ไหมครับว่า ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม มีใครอายุ ๑๘ ปีเท่าไร

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ได้เลยครับ

ประธาน : เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องที่จะรู้ว่าใครมีสิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ไม่มีปัญหา ปัญหาอยู่ตรงที่ว่าเขาจะต้องใช้ระยะเวลาอะไรต่าง ๆ เหล่านั้น ถ้าเราบอกว่าการเลือกตั้งจะต้องไม่ทำก่อน ๔๕ วัน และไม่ช้ากว่า ๖๐ วัน เป็นระยะเวลาที่ทำงานได้สมบูรณ์แบบ ไม่ต้องเหนื่อยยากแล้วใช่ไหมครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ใช่ครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ถ้าเกิดว่าในพระราชกฤษฎีกานั้นกำหนดวันเลือกตั้งไว้ แล้วพระทนต์คืนมาช้า ซึ่งเคยถึงประมาณเกือบ ๒๐ วัน ก็มี ก็จะทำให้เวลา ๔๕ วัน หรือ ๕๐ วัน อย่างที่ท่านประธานได้กรุณาพูดก็จะหายไปแล้ว ๒๐ วันครับ คือเนื่องจากว่าตอนพระราชทานขึ้นไปวันเลือกตั้งในนั้นเรายังไม่ทราบครับว่าจะเป็นวันนั้นจริงหรือไม่ เพราะถ้าเกิดว่าลงมาแล้วเหลือเวลาไม่ถึง ๓๐ วัน ก็ต้องเลื่อนอีกครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ แต่ว่าในทางปฏิบัติก็จะพระราชทานคืนมา แล้วก็จะเป็นวันที่เสนอไป เรื่องนี้ไม่เคยมีปัญหาเลยครับ ในปี ๒๕๕๐ กับปี ๒๕๕๔ ก็ไม่ได้มีปัญหาครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ไม่มีปัญหาในส่วนนั้นครับ แต่ว่าพระราชกฤษฎีกาที่กราบบังคมทูลขึ้นไปจะดำเนินการหลังจากที่ต้องมีการเลือกตั้ง ไม่ได้ทำล่วงหน้าครับ หมายความว่าเมื่อครบระยะเวลาแล้วจึงจะมีการถวายขึ้นไป ไม่ได้ทำก่อนล่วงหน้าครับ เพราะฉะนั้นถ้านับเวลาตั้งแต่ตำแหน่งว่างลงไป ๔๕ วัน เราก็ต้องบวกระยะเวลาที่พระราชกฤษฎีกาอยู่ในชั้นดำเนินการด้วย บวกเวลาตรงนี้เข้าไปด้วย

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ตามปกติใช้เวลา ๓๕ วัน เพราะฉะนั้นมันก็เป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีต้องหารือกับ กกต. ภายใน ๓ วัน เปลี่ยนได้ภายใน ๕ วันหารือ แล้วก็ไม่ต้องตั้งก่อน ๔๕ วัน นับแต่วันที่หารือ มันก็จะมีเวลาให้ spare ได้อีก ๑๐ วัน จัดไปได้ไหมครับ ที่เราหารือภายใน ๑๕ วัน เปลี่ยนเป็น ๕ วัน ไม่มีอะไรต้องคิดมาก แคยกหูโทรศัพท์ไปหารือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าสามารถแก้ปัญหานี้ได้ สมมติว่ามีการเลือกตั้งปลายปี ๒๕๖๐ บทบัญญัติที่เราบัญญัติใหม่จะทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นเยาวชนมีสิทธิที่จะมาลงคะแนนได้เป็นหมื่น ๆ เลย ซึ่งอันนี้จะเป็นการปรับปรุงที่เราได้ทำนะครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ คราวที่แล้วผมเคยให้เช็กดูเป็นแสนคนเลยนะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตถาม กกต. นิดหนึ่งครับ ข้อมูลที่จะมาทำข้อมูลอันนี้ มันต้องเอามาจากกรมการปกครองใช่ไหมครับ ซึ่งปกติกรมการปกครองเขาทำเมื่อสิ้นปีป็นั้นเป็นหลัก แล้วข้อมูลต่อจากนั้นมากรมการปกครองเขายังไม่ได้ทำ หรือเขายังไม่รับรองแล้วตรงนี้จะมมีปัญหาเกี่ยวกับทาง กกต. ไหม เพราะว่า กกต. ต้องเอามาเช็ก มาจากกระทรวงมหาดไทย มันน่าจะเป็นข้อมูลดิบทั้งนั้นละ กกต. ต้องมาเช็กเรื่องครบหรือไม่ เสียสิทธิหรือเปล่า ณ ปัจจุบันเสียสิทธิ ได้สิทธิอะไรพวกนี้อีก หรือมีเหตุที่มันใช้ไม่ได้ ที่ผ่านมาเวลาประสานงานกับกระทรวงมหาดไทย ที่เอาข้อมูลมามีปัญหาไหมครับ แล้วเขาจะส่งมาทัน ๓๕ วัน ที่ กกต. จะทำได้หรือเปล่าครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : มีเรื่องกราบเรียนอยู่ ๒ ประเด็นครับ ก็คือว่าในทางปฏิบัติ คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบให้ทางสำนักบริหารการทะเบียน ไม่ว่าจะป็นสำนักบริหารการทะเบียนกลาง นายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยเหลือในการจัดทำ ที่ผ่านมาระยะเวลาน้อย ๆ ๓๑-๓๒ วัน หลังจากที่รู้วันเลือกตั้งแน่นอนแล้ว เคยเกิดปัญหาขึ้นเยอะครับ หายไปทั้งซอยก็มี แล้วก็กรณี ขออนุญาตเอ่ยชื่อเนะครับ กรณีคุณเนวินที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็ยังมีชื่อปรากฏ ซึ่งก่อนหน้าถ้าเกิดว่าเขามีเวลาตรวจธุรการที่ผมเวียนไป ๕ วัน นายทะเบียนเขาก็จะนั่งตรวจ ที่เคยตัดออกเขาก็จะมาตัดออกนะครับ แต่ถ้าเร่งรัดไป ชื่อพวกนี้ยังคงปรากฏอยู่ เนื่องจากว่าฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรเป็นฐานข้อมูลของการแจ้งเกิด แจ้งย้าย แจ้งตาย จะไม่มีเรื่องถูกเพิกถอนสิทธิ เรื่องอะไรพวกนี้เข้ามา เขาต้องมานั่งตัดทีหลังนะครับ ซึ่งถ้าให้เวลาเขาน้อย ความรอบคอบ หรือความอะไรที่เสร็จสมบูรณ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พรกมล ๑/๖

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ก็น้อยนะครับ ก็เลยกราบเรียนอย่างนี้ว่าประมวลผล ๕ วัน print ออกมา ๕ วัน แล้วก็มาตรวจสอบอีก ๕ วัน ทั้งมาแยกชุด แยกอะไรนะครับ เพื่อให้มันครบถ้วนสมบูรณ์ก็มีเวลา ๑๕ วัน ซึ่ง ๑๕ วันนี้เสร็จปุ๊บก็จะเป็นวันที่ ๒๐ ที่ต้องประกาศบัญชีรายชื่อนี้พอดี ก็เลยรวมเวลาเป็น ๓๕ วันครับ ถ้ามี ๓๕ วันก็จะเรียบร้อย ถ้าเกิดว่าน้อยกว่านี้ก็เกิดปัญหาขึ้นได้ครับ

ประธาน : แล้วเราก็ให้เลือกตั้งไม่เร็วกว่า ๔๕ วัน ไม่ช้ากว่า ๖๐ วัน แล้วก็เอาเหมือนกันทั้งกรณียุบสภากับกรณีสภาสิ้นอายุ ครบอายุ จะได้ไม่ต้องไปกังวลกับมันว่าอันไหนเป็นอันไหน คิดว่า ๖๐ วันก็น่าจะอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ ๔๕ วัน ๖๐ วัน ก็มีเวลาให้เลือก ๑๕ วัน จะเลือกวันเสาร์ วันอาทิตย์ เลือกวันอะไรก็ได้ไปว่ากัน หรือต้องการมากกว่านั้น

นายเมธา ศิลาพันธ์ : แค่นี้พอแล้วครับ ก็คือขอให้ ๔๕ วันเต็ม ๆ เลยนะครับ
พอครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือครบวาระ หรือสิ้นสุดวาระ ไม่น่ามีปัญหา เพราะรู้ล่วงหน้าอยู่แล้ว มันจะมีเฉพาะเรื่องตำแหน่งที่ว่างกับยุบสภาเพื่อเป็นประเด็น

ประธาน : ก็นั่นสิครับ ก็ทำเสียอันเดียวกัน คนเรียนรัฐธรรมนูญก็จะได้ไม่ไปห้องอาจารย์สอนง่ายขึ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : นอกจากเรื่องอายุ ๑๘ ปีแล้ว ในส่วนของ ส.ว. จากการเลือกตั้งทางอ้อมเท่าที่มีการสดับรับฟังก็มีจุดที่เขายังข้องใจอยู่ ๒ เรื่องใหญ่ ๆ ด้วยกันนะครับ วันนี้ทางคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติก็ได้หารือประเด็นนี้ด้วย ประเด็นที่เขากังวล ๒ เรื่อง

เรื่องแรก คือประเด็นการฮั้วกันว่าจะมีวิธีการอย่างไรก็ได้หารือกันในวันนี้ครับ

ประเด็นที่ ๒ คือว่าการเลือกข้ามกลุ่ม เลือกไขว้ คนก็จะไม่ค่อยรู้จักกัน จะมีวิธีการที่จะทำอย่างไร ที่เขาสามารถที่จะเลือกคนได้ วันนี้ก็ได้หารือกัน ก็อาจจะขออนุญาตให้ทางคุณเมธาได้อธิบายใน ๒ ประเด็นนี้ครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ในการประชุมคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ก็ได้มีการคุยประเด็นนี้เมื่อเช้า เนื่องจากเราได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งทางอ้อมหรือเลือกกันเอง วิธีการที่ป้องกันการช่วยเหลือกัน หรือสมยอมกัน วิธีที่สามารถทำได้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่ทางคณะกรรมการได้พิจารณาร่วมกัน ก็คือว่าต้องให้คนที่จะไปหาวิธีการที่จะให้คนอื่นมาช่วยเหลือตัวเอง หรือตัวเองจะไปช่วยเหลือคนอื่นทำได้ยากที่สุด ซึ่งก็เห็นว่าถ้าเป็นวิธีการ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ที่เลือกกันเองในกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกรเลือกกันเอง วิธีการจะทำได้ง่ายกว่า เนื่องจากว่าในกลุ่มเอง จะจำกัดทั้งจำนวน แล้วก็จำกัดทั้งในเรื่องของความสนิทสนมกัน ถ้ากลุ่มเกษตรกรเลือกกันเอง ในระดับอำเภอ สมมุติว่ากลุ่มเกษตรกรสมัคร ๒๐ คน ในอำเภอนั้น พอรู้จักกันก็เป็นส่วนหนึ่ง ที่จะทำให้ 쉬้ง่าย แล้วก็ปริมาณคนก็ทำให้ 쉬้ง่ายด้วย แต่ถ้าเกิดว่าใช้วิธีเลือกข้ามกลุ่ม คือไม่เลือก กลุ่มตัวเอง ต้องไปเลือกกลุ่มอื่นอีก ๑๙ กลุ่ม ก็หมายความว่ากลุ่มเกษตรกรก็ต้องไปโน้มน้าว กลุ่มสาธารณสุข อาจจะเป็นนายแพทย์ ไปโน้มน้าวกลุ่มบริหารซึ่งอาจจะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้การ ตำรวจอะไรนะครับ ไปโน้มน้าวกลุ่มวิศวกร สถาปนิกอะไร ซึ่งวิธีอย่างนี้ ทางอนุกรรมการก็เห็นว่าน่าจะทำได้ยากกว่า เพราะว่าในต่างกลุ่มกันความที่เป็นสมาชิกของ ในแต่ละกลุ่มก็อาจจะทำให้คนที่ข้ามกลุ่มมาติดต่อประสานงานได้ยากขึ้น อันนี้ก็เป็วิธีหนึ่ง ที่คิดว่าทางคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเองก็มีแนวทางนี้อยู่แล้ว ก็เป็นวิธีแรกที่น่าจะใช้ได้ผลกว่า ให้เลือกกันเอง

วิธีการต่อมา ก็คือการให้มีการพูดคุยกันว่าถ้าเกิดว่ามีการพูดคุยกันธรรมดา แนะนำตัวกันธรรมดาว่าผมเป็นผู้สมัคร แล้วก็เลือกผมด้วยอะไรอย่างนี้ ทางอนุกรรมการเห็นว่า ไม่น่าจะมีปัญหาอะไรนะครับ ยังไม่ถึงขั้นกระทำความผิด แต่ถ้าบอกว่าเลือกผมด้วย แล้วผม จะเลือกท่านตอบแทน ตอบแทนกัน หรือเลือกผมด้วยแล้วจะให้ผลประโยชน์อื่นตอบแทน ไม่ว่าจะเป็เงิน สิ่งของอะไรต่าง ๆ อันนี้ถือว่ากระทำความผิดแล้ว ก็จะต้องมีบทบัญญัติที่จะ กำหนดโทษเรื่องเหล่านี้ไว้ นะครับ รวมถึงให้ครอบคลุมไปถึงการใช้ช่องทางสื่อสารอื่น ๆ ด้วย เช่น โทรศัพท์ social media ทั้งหมด ทั้งนี้ ก็หมายความว่าต้องมีเจตนาภายใน ก็คือว่าต้องการที่จะ มีผลประโยชน์ตอบแทนกันด้วย ถ้าเกิดว่าพูดคุยกันธรรมดา แนะนำตัวธรรมดา ก็ไม่เป็อะไร ซึ่งตรงนี้ทางคณะอนุกรรมการก็คุยกันว่าจะต้องไปเขียนในกฎหมายลูกให้ละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้มีการกระทำเหล่านี้ได้ นอกจากนี้ก็มีข้อเสนอให้ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งเอง ก็จะต้องมีการเตรียมการในเรื่องของข่าวสาร การข่าวที่ดี ก็คือจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่าย ของทางฝ่ายการเมือง แล้วก็ฝ่ายที่คาดว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งทางอ้อม ส.ว. ให้เก็บข้อมูลไว้ แต่เบื้องต้น แล้วก็ให้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการที่จะป้องปราม หรือปราบปราม ให้มีการพูดคุยกันไว้ล่วงหน้า แล้วก็มีการทำแผน ทำอะไรให้รอบคอบ รัดกุมที่จะควบคุม การเลือกตั้งทางอ้อมให้เป็นไปโดยที่ไม่มีการกระทำผิดบทบัญญัติที่จะได้เขียนไว้ต่อไปครับ อันนี้เป็นเรื่องของมาตรการที่จะป้องกันการฮั้วครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พรภิมล ๑/๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คุณดุชฎีซึ่งเป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านสืบสวน สอบสวน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการทุจริต การเลือกตั้ง ในส่วนของ ส.ว. สรรหามีอะไรที่จะให้ข้อมูลที่ประชุมไหมครับ

นายดุชฎี พรสุขสวัสดิ์ : กราบเรียนที่ประชุมครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ในส่วนการสืบสวน สอบสวนเรื่องของการชื้อนั้น โดยปกติแล้วก็ทำได้ยาก เพียงแต่ที่เราเสนอ ขอเพิ่มอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องของการที่จะกันบุคคลไว้เป็นพยาน เพราะคดี แบบนี้สามารถที่จะกันคนที่มีส่วนในการกระทำความผิดอยู่ด้วย เรายังหาพยานไม่ได้เลยครับ เข้ามาเป็นพยานในคดี ก็จะสามารถที่จะลงโทษได้ แล้วก็หลักในการพิจารณา ก็ขอเป็นหลัก เดียวกันกับการสอบสวนในคดีเลือกตั้งทั่ว ๆ ไป คือ ขอเพียงแค่ว่าให้มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิด

ประธาน : เขียนอย่างนั้นมานานแล้ว แต่ กกต. ไม่เคยกล้าใช้ครับ เอาอย่างนี้ ได้ไหมครับ ในระหว่างนี้ กกต. ไปยกร่างกฎหมายเลือกตั้งโดยดูรัฐธรรมนูญเท่าที่เห็นอยู่ แล้วก็ ได้รู้ได้เห็นอยู่ในคณะอนุกรรมการแล้ว แล้วก็ไปแก้กฎหมายเลือกตั้งของ ส.ส. กับเขียนกฎหมาย เลือก ส.ว. ขึ้นมาเลย เตรียมไว้ ถึงเวลานั้นแล้วเดียวเราไปช่วยดูให้ ในขั้นนี้เตรียมไว้ก่อนนะครับ อยากใส่อะไรใส่ไป ใส่ให้เต็มที่ แล้วเดี่ยวเขาตัดเองครับ อย่างนั้นจะสะดวกกว่านะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ประเด็นที่ ๒ ก็คือประเด็นที่คนเลือก ส.ว. เลือกไขว้กลุ่ม เขาจะไม่รู้จักกัน จะมีวิธีอย่างไร เขาจะสามารถเลือกคนได้ เป็นคนมีความรู้ มีความซื่อสัตย์สุจริต อะไรมาเป็น ส.ว. เชิญคุณเมธาช่วยอธิบายที่เราประชุมกันนัดหนึ่งนะครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : จากการประชุมเมื่อเช้าครับ ในเรื่องกรณีถ้ามีการเลือก กลุ่มอื่น ก็มองว่าในระดับอำเภอยังไม่ต้องดำเนินการแต่อย่างใด เนื่องจากว่าเป็นขอบเขตที่เล็ก ไม่ว่าจะป็นสายงานใดใน ๒๐ กลุ่มนี้ ในอำเภอจะมีความรู้จักกัน แต่พอขึ้นมาระดับจังหวัดอาจจะ เกิดปัญหาขึ้นได้ว่ากลุ่มเกษตรกับกลุ่มอื่น ๆ อาจจะไม่รู้จักกันเท่าที่ควร โดยเฉพาะจังหวัดใหญ่ ตรงนี้ก็คิดว่าถ้าจะปล่อยให้หาเสียงโดยเสรีเหมือนการเลือกตั้งทั่ว ๆ ไป ก็คือมีการปิดป้าย Cutout อะไรต่าง ๆ เห็นว่ายังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากว่าผู้ที่จะมีสิทธิลงคะแนนนั้น อยู่ในกลุ่มบรรดา ผู้สมัครด้วยกันเองนะครับ ดังนั้นวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่คิดกันเมื่อเช้านี้ก็คือว่า กกต. ก็ต้องรับหน้าที่ ในการที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สมัครทุกคน แล้วก็ทำเป็นเอกสารแนะนำตัวอย่างละเอียดนะครับ ซึ่งจะคล้าย ๆ กับการที่ กกต. ต้องเอาข้อมูลของผู้สมัคร ส.ส. ส่งไปยังครัวเรือนทุกครัวเรือน

แต่ว่าอันนี้เนื่องจากว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ การทำงาน หรือเคยทำงาน ก็คงจะต้องกำหนดรายละเอียดให้มากขึ้นนะครับ เพื่อให้คนที่เลือกกลุ่มอื่น ได้ศึกษา ยกตัวอย่างเช่น เคยทำงาน มีผลงานอะไรบ้างที่เป็นที่ประจักษ์ เป็นต้น อันนี้ กกต. ก็จะต้องทำ แล้วก็ให้บรรดาผู้สมัครในระดับจังหวัด รวมถึงส่วนกลางด้วย ถ้าเกิดผ่านจากจังหวัด มาเท่าไร กกต. ก็ต้องรับหน้าที่ที่จะทำข้อมูลเหล่านี้ให้บรรดาผู้สมัครที่จะมีสิทธิลงคะแนนทุกคน ได้รับทราบ อันนี้ก็จะ เป็นวิธีการที่จะสามารถทำให้มีความรู้จกกันได้นอกจากนี้ทางคณะอนุกรรมการ เมื่อเข้านี้ก็เห็นว่า กกต. ควรจะต้องทำในเรื่องของข้อมูล ในลักษณะของ website ที่เกี่ยวกับ ผู้สมัคร เพื่อให้ผู้สมัครสามารถที่จะเข้าไปดูในรายละเอียดที่ผู้สมัครเองอาจจะเปิดเป็นลักษณะ ของกระดานต่าง ๆ ที่ผู้สมัครแต่ละรายจะสามารถแนะนำตัวเองได้ด้วย นอกเหนือจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เขียนไว้ในใบสมัคร ซึ่งก็จะละเอียดอยู่แล้ว ก็อาจจะมีเพิ่มเติมอะไรขึ้นมาด้วย ซึ่งอันนี้ก็จะมีความเสี่ยงอยู่ชนิดหนึ่งว่า ถ้าเกิดว่าเขาเขียนอะไรที่ผิดพลาดไปก็อาจจะมีผลร้ายกับเขาในทาง กฎหมายได้ ซึ่งอันนี้ก็คงจะต้องมีการจัดประชุมชี้แจงในรายละเอียดเกี่ยวกับการเพิ่มเติมข้อมูล วิธีการ แล้วก็ข้อห้ามต่าง ๆ ที่จะต้องระมัดระวังในการที่จะลงข้อมูลเหล่านี้ลงไป อันนี้ก็จะ เป็นวิธีการที่สามารถที่จะทำให้บรรดาผู้สมัครจะรู้จักกันและกันมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับจังหวัด แล้วก็ในระดับส่วนกลางครับ

ประธาน : พวกนี้ก็ เป็นข้อมูลสำหรับโฆษณา เวลาใครซักจะได้อธิบายได้ นะครับ หลักเมื่อสักครู่นี้ ๔๕ วัน ๖๐ วัน อย่าไปเน้นเดี๋ยวจะเป็นประเด็น บอกแต่เพียงแต่ว่าเรากำลัง เปลี่ยนคนลงคะแนนเลือกตั้งจาก ๑๘ ปี ในเดือนมกราคม เป็น ๑๘ ปี ก่อนวันเลือกตั้ง เพื่อให้คนที่ เขาเกิดหลังจากเดือนมกราคมมีสิทธิเลือกตั้งได้มากขึ้น ด้วยการเปลี่ยนอย่างนี้อาจจะทำให้ ต้องกำหนดวันเลือกตั้งให้มันมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งก็จะไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรมากมาย เอาแต่เพียงเท่านั้นจะได้ไม่สับสน คือหลักของเราอยู่ตรงที่ว่า จะเอา ๑๘ ปี เดียวก็จะไป चुनाव นึกว่าเราเลื่อนจาก ๔๕ วัน เป็น ๖๐ วัน อะไรพวกนี้ เข้าใจผิดเปล่า ๆ เชิญอาจารย์ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

บันทึกสภรณ์ ๒/๑

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมจะขออนุญาตเพิ่มเติมที่หารือกันเมื่อเช้านี้
๒-๓ ประเด็นครับ

ประเด็นแรกต่อเนื่องจากที่ท่านประธานสรุปเมื่อสักครู่นี้ครับ คือท่านประพันธ์เอง
ก็บอกว่าการที่เรากำหนดให้เลือกตั้งตอนที่อายุ ๑๘ ปีพอดีนี้ก็ทำให้พวกที่เลือกตั้งครั้งแรก
ได้มีโอกาสใช้สิทธิ์ซึ่งท่านประพันธ์ก็บอกว่าตรงนี้น่าจะเป็นข้อดีอีกอันหนึ่งของรัฐธรรมนูญของเรา
ที่น่าจะ highlight ผมก็เห็นด้วยก็เลยอยากหยิบขึ้นมา

ประเด็นที่ ๒ ที่เมื่อเช้านี้คุยกันแล้วเมื่อที่ท่านเมธายังไม่ได้พูดถึงประเด็นนี้ก็คือ
ในอนุกรรมการก็มีการพูดกันว่าการฮั้วกันมันอาจจะทำในลักษณะที่ภาษากฎหมายเรียกว่า
สมคบกัน แล้วก็มันจะมีลักษณะที่บางครั้งอาจจะต้องให้อ่านาจ กกต. ในลักษณะของการดักฟัง
โทรศัพท์บ้างอะไรบ้าง พอที่ท่านประธานสรุปว่าให้ลองเขียนแรง ๆ ไว้ก่อน ผมก็ว่าดีเขียนแรง ๆ
ไว้ก่อนแล้วไม่เอาก็ไม่เอาแต่กังวลว่าจะลืมนะ เมื่อเช้านี้คุยกันว่าฮั้ว ๆ นี่มันจับยากเพราะว่ามันทำได้
ไม่รู้วิธี แล้วก็ถ้าเราไม่ลองเขียนแรง ๆ ไว้ก่อนเดี๋ยวจะลืมนะ ก็เลยอยากจะทำตรงนี้

อีกประเด็นหนึ่งที่เมื่อเช้าคุยกัน ผมเองได้เรียนเสนอในที่ประชุมว่าเวลาเลือก ส.ว.
ทำอย่างไรไม่ให้รู้สึกว่าเป็นกิจกรรมปิด กิจกรรมปิดก็คือคนที่สมัครก็มารวมตัวกัน ณ ที่หนึ่ง
แล้วก็มีการจัดอะไรต่าง ๆ แต่ว่าชาวบ้านไม่ค่อยรู้เรื่องอะไร ผมเองได้เรียนเสนอในอนุกรรมการ
เหมือนกันว่าทำอย่างไรให้ชาวบ้านเขารู้สึกว่า กกต. เป็นกรรมการ แล้วคนสมัครคือผู้เล่น
แต่ชาวบ้านน่าจะเข้ามาเป็นผู้ดู คือให้มีความรู้สึกที่อันนี้ก็คือ ส.ว. ของเขาเหมือนกัน
เพื่อจะให้บรรลุตรงนี้เมื่อเช้าผมก็เรียนเสนอแต่ยังไม่ตกผลึกอะไรกันสักเท่าไร ก็คือคุยกันว่า
ถ้าเขาจะทำ billboard หาเสียงเพื่อให้มันคึกคักเพื่อให้ชาวบ้านเขารู้เรื่องด้วยมันจะดีหรือไม่ดี
ท่านเมธาก็ซึ่งท่านมีประสบการณ์ท่านก็บอกว่าคนมันน้อยเขาอาจจะไม่ยอมลงทุนทำหรอก
เพราะประชาชนก็ไม่ได้เลือก แต่ผมเองก็ยังไม่ค่อยแน่ใจเท่าไร หลักที่ผมคิดไว้ในใจก็คือว่า
กกต. เป็นกรรมการ คนสมัครคือผู้เล่น แต่ต้องมีผู้ดู ผู้ดูคือประชาชน ทำอย่างไรให้ประชาชน
มีความรู้สึกว่าเขาได้มาเชียร์ เขาได้มีส่วนร่วมด้วย ก็ยังนึกไม่ค่อยออกเท่าไร แต่ไม่อยากจะเห็นว่า
เป็นกระบวนการที่ปิดจนกระทั่งชาวบ้านไม่รู้สึกตื่นเต้นอะไร อันนี้เป็นประเด็นอันหนึ่งที่คิดเอาไว้
ขยายความที่ท่านเมธาคิดหนึ่งคือที่มาถึงรอบสุดท้ายแล้วในกรุงเทพฯ ผมเรียนเสนอก็คือ
ถ้าเรามี website แล้วเราสามารถที่จะเข้าไป อย่างเช่นกลุ่มเกษตรกร ถ้าเรา key เรื่องความรู้
เรื่องประสบการณ์ เรื่องความเชี่ยวชาญ เรื่องการทำงานอะไรออกมาแล้วสามารถที่จะทำ

ranking ให้ได้ ranking นี้คือตามอายุ ตามเวลาหรือตามอะไรมันอาจจะช่วยให้ระบบ การตัดสินใจมีข้อมูลมากขึ้น คือคนเขาจะโจมตีว่าไม่รู้จักกันแล้วจะมาเลือกกันได้อย่างไร วิธีแก้ปัญหาคือให้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมแล้วก็เห็นได้ชัด ขออนุญาตอ้างท่านนิติมนตรีหนึ่ง ท่านนิติกรให้ประเด็นขึ้นมาว่าเรื่องของข้อมูลถ้าเราให้คนสมัครเขารอเองแล้วรับรองเอง ถ้าเขารอเองแล้วรับรองเองแล้วก็เขาโกหกก็มีโทษแรง ๆ ผมว่า idea ตรงนี้น่าจะดีที่ กกต. ไม่ต้องทำเอง แต่ว่าทั้งหมดก็คิดว่าคงต้องเป็นประเด็นที่ต้องเก็บเอาไปเวลาทำกฎหมายลูกว่า เราได้หยิบเอาพวกนี้มาพิจารณาแล้วจะเขียนอย่างไรให้ชัดเจน รอบคอบ แล้วก็รัดกุมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเสริมนิดหนึ่งครับ เรื่องการให้ข้อมูล กับประชาชนที่จะมาเลือก คือในตอนที่มี ส.ว. สรรหาของ ๗ อรหันต์ ทาง กกต. จะตรวจสอบ ประวัติทุกประเด็นรวมทั้งเรื่องการต้องโทษด้วยจะมีการสอบถามไปสำนักงานทะเบียนประวัติ สอบถามไปที่ ป.ป.ช. ไปหมดทุกแห่ง ที่นี้ข้อมูลที่มาเหล่านั้นเนื่องจากกรรมการ ๗ อรหันต์ เป็นคณะกรรมการ ฉะนั้นเราสามารถให้ข้อมูลได้เต็มที่ว่าคนนี้เคยถูกลงโทษ เป็นเจ้ามือเบอร์ อะไรทั้งหลายเราบอกได้ เพราะ ๗ ท่านนี้ท่านเก็บความลับของท่าน แต่คราวนี้ข้อมูลอันนี้ เป็นการเลือกตั้งที่ตนเองอย่างนี้ เราไปเปิดข้อมูลแล้ว กกต. ไม่มีกฎหมายคุ้มครองหรืออะไรนี้ ก็จะเกิดการฟ้องร้องกัน แต่ถ้าไม่เปิดคนก็ไม่รู้ คือประวัติไม่ใช่ประวัติในแง่ดี ในแง่ดีเปิดได้อยู่แล้ว แต่ประวัติเรื่องการต้องโทษทั้งหลายเหล่านี้ครับ ซึ่งเป็นข้อมูลตามข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบ ไปสำนักงานต่าง ๆ แล้วเขาแจ้งกลับมา อย่างไรก็ตามที่คนที่เขาลงเลือกเขาจะตัดสินใจได้ว่า จะเอาไหมเจ้ามือเบอร์อะไรอย่างนี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขอเรียนถามท่านเมธาหรือใครก็ได้ครับช่วยตอบปัญหา คือคำว่า เลือกไขว้ มีบางท่านยังไม่เข้าใจมีการตั้งคำถามมานะครับ ผมไม่ทราบที่เราใช้คำนี้ แล้วหรือยัง คำถามแรก

คำถามที่ ๒ ในวันที่จะมีการเลือกตั้ง เลือกตั้งไขว้ หรือเลือกตั้งสลับกลุ่ม หรืออะไรก็ตาม มีการจัดลำดับการเลือกอย่างไร กลุ่ม ๑ กลุ่ม ๒ กลุ่ม ๓ กลุ่ม ๔ เลือกไขว้ เลือกลำดับอย่างไร อันไหนมาก่อน อันไหนมาหลังนี้เลือกอย่างไร อีกอันหนึ่งเวลาที่จะใช้ ในการเลือกสลับกลุ่มหรือเลือกไขว้ให้เขารู้ล่วงหน้าก่อนนานแค่ไหนครับ เราจะได้ป้องกันการฮั้วได้ ให้เวลาน้อยที่สุดมันก็จะได้ผลที่ดีที่สุดครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายเมธา ศิลาพันธ์ : เลือกไขว้ หมายความว่าเรามีกลุ่มอยู่ ๒๐ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ ถ้าเราให้หมายเลขแต่ละกลุ่มเป็นหมายเลข ๑-๒๐ กลุ่มที่ ๑ จะไม่ได้เลือกสมาชิกในกลุ่มที่ ๑ แต่ปรากฏว่าจะไปเลือกกลุ่มที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ไปจนถึงกลุ่มที่ ๒๐ ในขณะที่กลุ่มที่ ๒ เองก็ห้ามเลือกกลุ่มที่ ๒ จะกลายเป็นกลุ่มที่ ๒ ต้องไปเลือกกลุ่มที่ ๑ ๓ ๔ จนถึงกลุ่มที่ ๒๐ จะเป็นลักษณะเช่นนี้เรื่อยไปครับ เมื่อไปวาดรูปออกมาแล้วมันจะไขว้กันหมดเลย ใช้คำว่าเลือกตั้งไขว้ได้ แต่คำว่าเลือกกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวเองก็ใช้ได้อยู่แล้ว ทีนี้ปัญหาก็คือว่าแล้วถ้าเลือกกันอย่างนี้จะจัดลำดับกันอย่างไร ขอทราบเรียนอย่างนี้ครับ ในกลุ่มที่ ๑ สมมติว่าในแต่ละกลุ่มได้ผ่านการเลือกในระดับจังหวัดมาแล้วกลุ่มละ ๕ คน ในแต่ละกลุ่มจะมีอยู่ ๑๐๐ คน เราจะให้สมาชิกได้ลงคะแนนเลือกไขว้กัน โดยแต่ละคนจะมีสิทธิ์เลือกได้ ๑๙ เบอร์ ก็คือกลุ่มละเบอร์ ยกเว้นกลุ่มตัวเอง ทุกท่านที่ผ่านเข้ามาในรอบนี้ทุกคนมีสิทธิ์ลงได้กลุ่มละเบอร์ ยกเว้นกลุ่มตัวเอง เมื่อลงคะแนนแล้วเราก็จะขีดคะแนน ใครที่ได้ลำดับคะแนนที่ ๑-๑๐ ก็ตัดเลย พวกนี้ในแต่ละกลุ่ม ๆ ละ ๑๐ คน ก็จะได้เป็น ส.ว. เลย์ ลำดับที่ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ก็ขึ้นบัญชีไว้ครับ เพื่อวันใดวันหนึ่งลำดับที่ ๑-๑๐ ต้องพ้นจากตำแหน่งไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ก็เลื่อนลำดับที่ ๑๑ ขึ้นมา ก็ตอบคำถามในข้อที่ ๓ ด้วยว่า เขาจะรู้ได้อย่างไร โดยความเห็นของผมก็รู้ตั้งแต่เขียนกฎหมายลูก เพราะว่ากฎหมายลูกต้องอธิบายเรื่องพวกนี้ไว้โดยละเอียดว่าเมื่อเราเลือกตั้งในระดับอำเภอแล้วระยะเวลาที่วันต้องดำเนินการเลือกตั้งระดับจังหวัด ระยะเวลาอีกที่วันต้องไปดำเนินการเลือกตั้งในส่วนกลาง ส่วนการรู้ตัวคนจะรู้กันในวันนั้นเลย ถ้าในระดับอำเภอเลือกไขว้แล้วเหลือกลุ่มละ ๕ ก็รู้กันวันนั้น เราก็จะมีเวลาอีก ๒ วันเพื่อไปเลือกระดับจังหวัด เขาก็จะมีเวลา ๒ วันที่จะศึกษาข้อมูลของผู้สมัครกลุ่มอื่น ๆ อีก ๑๙ กลุ่ม เพื่อที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกใคร ก็จะมีเวลา ๒ วันเสร็จแล้วเมื่อลงคะแนนเลือกตั้งระดับจังหวัดแล้วก็อาจจะมีเวลามากกว่า ๒ วันเพราะต้องเดินทาง อาจจะเป็น ๓ วัน ๔ วัน ก็จะมีเวลาตรงนี้ครับที่เป็นช่วงเวลาที่สามารถเกิดประโยชน์แล้วก็อาจจะเกิดผลเสียกับการเลือกตั้งทางอ้อมด้วย เกิดประโยชน์คือจะรู้จักกันมากขึ้นจากข้อมูลต่าง ๆ ผลเสียคืออาจจะมีการติดต่อกันได้มากขึ้นด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อีกคำถามหนึ่งคือจะมีการร้องค้านไหมครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : เราจะเปิดโอกาสให้ร้องคัดค้านครับ เรื่องแรกคือเรื่องคุณสมบัติกับลักษณะต้องห้ามครับตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ครับ ถ้าในบรรดาผู้สมัครด้วยกันเอง ไม่ว่าจะกลุ่มเดียวกันเองหรือข้ามกลุ่มนี่นะครับ เนื่องจากว่าเป็นคนอยู่ในพื้นที่เดียวกัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นนท์สภรณ์ ๒/๔

ก็อาจจะรู้ข้อมูลอะไรก็สามารถที่จะร้องว่าใครที่ไม่มีคุณสมบัติหรือใครที่มีลักษณะต้องห้าม ซึ่งตรงนี้จะครบที่ผ่านมา กกต. จะเป็นคนวินิจฉัยแล้วก็ประกาศรับสมัคร เมื่อมีข้อมูลเหล่านี้เข้ามา กกต. เห็นว่าเป็นเรื่องจริง กกต. ก็สั่งถอนชื่อจากการเป็นผู้สมัคร ถ้าเกิดเขาเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็จะไปศาล โดยปกติ ส.ว. ก็ไปศาลฎีกาครับ

ประธาน : อธิบายง่าย ๆ แต่ละกลุ่มจะถูกคนอื่นอีก ๑๙ กลุ่มเป็นคนเลือกเท่านั้นเอง ไม่ได้สลับอะไรมากมาย ที่นี้พวกนี้คิดตอนนี้เดี๋ยวก็จะติดอยู่ในใจแล้วไปอธิบายคนงง อย่าคิดเลยไปคิดตอนโน้นเถอะ เราเขียนแต่หลักเอาไว้ โน้ตเอาไว้ก็แล้วกัน เชิญครับ

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ผมขออนุญาตเรียนถามนิดหนึ่งครับ อันดับแรก ถ้าเขาไปโพสต์ใน Facebook ในอะไรต่ออะไรนี้ได้ไหมครับ หรือเขามีเพื่อนกลุ่มไลน์ต่าง ๆ นี้ เขาจะไปในไลน์อันนี้พอได้ไหมครับ

นายเมธา ศิลาพันธ์ : เมื่อสักครู่นี้ได้ทราบเรียนไปว่าถ้าเป็นกรณีแนะนำตัวว่า ผมเป็นผู้สมัครเบอร์นี้เลือกผมด้วย แค่นี้ทางคณะกรรมการเห็นว่ายังไม่เป็นการกระทำความผิด ถือว่าเป็นสังคมนormaเวลาเจอใครแล้วก็บอกให้เลือก แต่ถ้าเมื่อใดบอกว่าเลือกผมด้วย แล้วผมจะลงเลือกท่านตอบแทน หรือเลือกผมด้วยผมจะให้ผลประโยชน์เป็นเงินเป็นอะไร ก็จะมีเจตนาพิเศษว่ามีการให้กันแล้วเพื่อผลประโยชน์ อันนั้นจะมีความผิดครับ

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : นี่ลงไป Facebook ก็ได้ใช้ไหมครับ แล้วถ้าสมมุติ มีคนข้างนอกเขามาบรรยายสรรพคุณของคน ๆ นี้

ประธาน : อาจารย์ขอโทษครับ อาจารย์ไปถามเขาไม่ได้หรอก เพราะเขาต้องถามเรา ไปถามเขา ๆ ก็ไม่รู้จะตอบอย่างไร เพราะเราเป็นคน design เรื่องนี้ ถึงเวลาถ้าเราเป็นคนไปทำกฎหมายลูกเขาจะเป็นคนมาถามเรา แล้วเราจะเป็นคนตอบเขาว่าควรให้หรือไม่ให้ เราไม่ให้เราก็เขียนกฎหมายว่าไม่ให้ ถ้าเราคิดว่าควรให้เราก็เขียนกฎหมายว่าให้ ส่วนนี้ถ้าเพิ่งไปซักเดี๋ยวจะงง ผมคิดว่ามี ๒ เรื่องที่คิดว่าบอกท่านรองเมธาเพื่อที่จะไปเตรียมเขียนกฎหมายลูก เรื่องเปิดเผยข้อมูลในทางร้าย ก็เขียนกฎหมายลูกว่าให้ กกต. ระบุประวัติอาชญากรรม การถูกลงโทษจาก ป.ป.ช. การถูกลงโทษอะไรพวกนี้ ถ้ามีก็ใส่ลงไปแล้วคุ้มกัน กกต. ที่ประกาศไว้เสียมันก็จบเรื่อง ไม่มีปัญหา

เรื่องที่ ๒ จะทำอะไรให้ประชาชนเขามีส่วนรับรู้บ้าง ถ้าจะไปให้แต่ละคนไปทำ ก็จะมีการเมืองเข้ามาอีก ฉะนั้นวิธีที่ดีที่สุดก็คือเราก็ไปเขียนในกฎหมายให้ กกต. ทำประกาศ ตีตกมูมเมืองว่าจะมีการเลือก ส.ว. เมื่อนั้น ๆ ในวันที่เท่านั้น มีคนสมัครกี่คน แล้วก็อาจจะ เอาบัญชีรายชื่อของคนสมัครไปติดไว้ให้คนดูด้วยก็ได้ แล้ว กกต. ก็เป็นคนทำออกสตาจ์เอง พวกนี้ไม่ต้องมาออกเพราะไม่มากมายอะไร ถ้าขึ้นให้เขาทำกันเองก็จะกลับเข้าไปสู่วงการเมือง อีกอยู่ดี แล้วจริง ๆ กกต. ทำก็ไม่น่าจะแพง ไม่มากมายอะไรเท่าไร อย่างมาก ๒๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ บาทก็ได้ทั่วอำเภอแล้ว ตัวนี้ที่ติดกันแล้วก็โน้ตไว้ถึงเวลาจะไปเขียน ในกฎหมายเสีย แล้วพอถึงตอนนั้นก็ค่อยมาดูกันอีกทีหนึ่งว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สมควรจะทำมากกว่านั้นหรือน้อยกว่านั้นค่อยไปว่ากัน

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตเรียนถามครับ ผมจำได้ว่ามีครั้งหนึ่ง ช่วงที่ผมอยู่ กกต. เราก็เคยทำแบบเลือกไขว้อย่างนี้ไหมครับ ทำกับเรื่องอะไรครับ ขอคำตอบ กับท่านว่าเคยทำไหม ผมนึกไม่ออก

นายเมธา ศิลาพันธ์ : ยังไม่มีครับ เพราะว่าด้วยระบบของเราเอง ส.ว. ก็จะเป็นสรรหากับเลือกตั้งโดยตรงครับ ส.ส. ก็จะเป็นเลือกตั้งโดยตรง ท้องถิ่นก็เลือกตั้งโดยตรง เลือกกันเองยังไม่มีครับ จะมีคล้าย ๆ สภาสนามมาก่อนหน้านั้นครับ เป็นลักษณะที่มารวมกลุ่มกัน แล้วก็เลือกตัวแทนขึ้นมาเพื่อจะมาเลือกเป็นชั้น ๆ ไป แต่ในส่วนของ กกต. ยังไม่มีครับ

ประธาน : สภาร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เลือกกันเองแต่ไม่ได้ไขว้ เพราะฉะนั้น จึงมีคนได้คะแนน ๑ คะแนนนี้เยอะ เพราะตัวเองเลือกตัวเอง

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขอบคุณครับ ผมมีความรู้สึกว่าคุณเคยไปร่วมอยู่อย่างนี้ แต่คงไม่ได้ถึงกับเลือกไขว้อย่างที่ท่านอาจารย์ว่าครับ

ประธาน : อันนี้ท่านเมธาโน้ตไปแล้วก็ไประดมคนใน กกต. เตรียมร่างไว้ อยากได้อะไรก็ใส่ ๆ ลงไปก่อน ไม่ต้องไปกังวลอะไร คิดว่าอะไรดีก็ใส่ลงไปแล้วเดี๋ยวถึงเวลา เขาก็มาดูกันเอง ต่อไปของอาจารย์นิติพันธุ์ เชิญครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมได้ขอให้อนุกรรมการ ช่วยกันสรุปความคิดเห็นต่าง ๆ ความจริงผมได้มีบันทึกฉบับแรกที่เรียนเสนอท่านประธาน แต่ว่าไม่ได้เสนอมาในที่นี้ ซึ่งทั้งหมดที่นำเสนอ นั้นจะมีตารางความเห็นทั้งหมด ๔ ชุดด้วยกัน คือผมแยกออกมาเป็นกลุ่มเนื่องจากว่าการทำขนาดขวางนั้นอาจจะไม่สามารถทำได้ทุกกลุ่ม

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

โดยชุดแรกเป็นของ สนช. กับ สปท. โดย สนช. เป็นฉบับแรกที่เสนอ ไม่ใช่ฉบับที่เสนอในวันนี้ นะครับ ชุดที่ ๒ ก็เป็นสรุปความเห็นของหน่วยงานรัฐแล้วก็องค์กรอื่น ซึ่งหน่วยงานรัฐแล้วก็ องค์กรอื่นนั้นจะรวมถึงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญด้วย ชุดที่ ๓ เป็นของพรรคการเมืองรวมถึง กปปส. ที่คุณสุเทพเป็นผู้นำนั้น ส่วนชุดที่ ๔ เป็นความเห็นของประชาชนทั้งในส่วนที่เรา รับฟังความเห็นใน ๔ พื้นที่ กับความเห็นของประชาชนทั่วไป โดยความเห็นของประชาชนทั่วไปนั้น ได้มาจากการที่เขาส่งมาตามช่องหรือสื่อต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ไม่มีของ คสช. เนื่องจากในส่วนของ คสช. ตอนที่ได้รับมาก็ได้รับการกำชับเรื่องการเก็บรักษาเป็นความลับไว้ ก็เลยไม่ได้ทำขึ้นมาแต่ได้ขอให้ คุณนาคะช่วยถ่ายสำเนาเป็นทั้งฉบับดู ผมคิดว่าในส่วนนี้น่าจะไม่มากเกินไปในการที่เราจะดูนะครับ ในตารางสรุปทั้งหมดนั้นก็จะมีน้อง ๒ ท่านที่นั่งอยู่ด้านหลังเป็นคนช่วยจัดกลุ่มลงมาในส่วนนี้ด้วย ตารางทั้งหมดจะมี ๓-๔ ช่องแล้วแต่แต่ละกลุ่ม ช่องแรกนั้นจะเป็นการดูที่หมวดในร่างรัฐธรรมนูญ ที่เราทำกันอยู่ และในหมวดร่างรัฐธรรมนูญนั้นถ้าในความเห็นของผู้ส่งมานั้นคิดว่าจะอยู่ ในมาตราอะไร เราก็จะจัดเลขมาตราอยู่ทางฝั่งซ้ายด้วยเช่นเดียวกัน ส่วนในเนื้อหาที่แต่ละองค์กร เสนอมานั้นจะเห็นว่ามิตัวหนังสือที่เป็นตัวทียบหนายู่กันจะเป็นเหมือนกับสรุปสั้น ๆ ให้รู้ว่า ข้อความในเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร และหลายส่วนที่มีเลขท้ายอย่างเช่นระดับองค์กร ของ สนช. ท้ายประโยคหรือท้ายย่อหน้ามีเลข ๓ เลข ๔ เลข ๕ เป็นสิ่งที่เรานำมาจากเอกสาร ที่เคยเสนอที่ประชุมในชุดใหญ่ เพราะฉะนั้นในการพิจารณาสิ่งที่อยากจะเรียนให้ดูเป็นลำดับ ๆ ไป ลำดับแรกลองดูของ คสช. พิจารณาเป็นชุดแรก ทั้งหมดมีอยู่ ๑๐ ข้อด้วยกัน เข้าใจว่าใน ๑๐ ข้อ เราได้ดูกันพอสมควร หลาย ๆ เรื่องการเสนอความเห็นของแต่ละองค์กรนั้นอาจจะเห็น ลักษณะทั่วไป ไม่ได้เจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ในส่วนนั้นก็คงเป็นสิ่งที่เราคงจะตอบไปได้ ยกตัวอย่าง คณะรักษาความสงบแห่งชาตินั้นเสนอข้อแรกเป็นเรื่องที่บอกว่าต้องมีบทบัญญัติสำคัญ อย่างครบถ้วน มีข้อความที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อที่จะให้เกิดความเข้าใจทุกเนื้อหาสาระได้ง่าย ไม่ใช่ถ้อยคำที่กำกวมซึ่งล่อแหลมต่อการตีความผิด ๆ ต่าง ๆ เหล่านี้ ผมคิดว่าอันนี้ก็เหมือน กับข้อกำหนดที่จะขอให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญใช้ดุลพินิจในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ และผมเชื่อว่า พวกเราได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยอาศัยข้อนี้เป็นสำคัญ

ประธาน : ตรง คสช. ผมขออนุญาตอาจารย์ present เองก็แล้วกัน ผมอ่านมา หลายเที่ยว ลืมเรื่องที่เขาเสนอมาทั้งหมดนั้นเสียเพราะว่าเราเขียนไว้หมดแล้ว ไม่มีอะไร ต้องไปกังวล เหลือ ๒ เรื่อง คือ ๒.๖ กับ ๒.๘ ๒.๖ ที่บอกว่าให้หาทางผ่าทางตัน อันนี้จริง ๆ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นนท์สภรณ์ ๒/๗

เราก็เขียน เราเขียนเรื่องผ่าทางตันไว้ในหลายกรณี เพราะเราจะมีช่องทางไปหมดทุกกรณี ว่าเกิดอะไรขึ้นที่ไหน ไปไหน อย่างไร แต่ว่าการผ่าทางตันในความหมายที่ว่าถ้าเกิดวิกฤติ คนมาชุมนุมกันเต็มบ้านเต็มเมืองแล้วจะอย่างไร ตรงนั้นเรายังคิดไม่ออก แล้วก็ไม่มีใครคิดออก จนปานนี้ เพราะว่ามันไม่ใช่เป็นช่องทางที่จะเกิดขึ้นได้ตามปกติ ก็ภาวนาก่อนวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เราจะคิดออก แต่ไม่เชื่อว่าจะคิดออก แล้วอันนั้นก็รู้ว่าเรายังไม่ได้ทำ แต่ว่าเราคิดไม่ออก เราก็ไปบอกเขาว่าเราคิดไม่ออก ๒.๙ ที่บอกว่าการรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่ง ๔ ปีและไม่เกิน ๒ สมัย ตัวนี้เราพิจารณาแล้วเราคิดว่าไม่ควรห้าม จำได้ใช่ไหมครับว่าเราคิดว่าไม่ควรห้าม ห้ามหรือเปล่า

เลขานุการ (นายปรกรณ์ นิลประพันธ์) : ไม่เกิน ๘ ปีติดต่อกันครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็แปลว่าเราได้ทำตามที คสช. อยากได้ เพียงแต่เปลี่ยน นิดหน่อย ไม่เกิน ๘ ปีติดต่อกัน เพราะฉะนั้นทั้งหมดมีอยู่ในเนื้อหาของเราแล้วก็ไม่ต้องไปกังวล ที่นี้ของคนอื่นนี่เมื่อตอนบ่ายเขาให้มาอีก เดี่ยวเราให้ร่างอาจารย์ไปชุดหนึ่งแต่อาจารย์สัญญา นะครับว่าอาจารย์จะไม่เอาไปเผยแพร่ที่ไหน อาจารย์ช่วยไปอ่านร่างที่เราทำแล้วซึ่งยังไม่สมบูรณ์ สัก ๑ เทียว แล้วอาจารย์เปิดที่อาจารย์ทำตารางทั้งหมดแล้วตีกว่าอันไหนมีอยู่แล้วหรืออะไรที่ไม่มี และที่ไม่มีนี่มันเป็นเรื่องที่อย่างไรเสียก็มีไม่ได้ เพราะเขาไปเสนอแนะตามร่างของอาจารย์บวรศักดิ์ ยกตัวอย่าง เขาบอกควรอธิบายคำว่า เพศสภาพ ให้ชัดเจน นี่เขาไปเอาร่างโน้นมาเสนอ เราไม่มีคำว่า เพศสภาพ เพราะฉะนั้นเราไม่รู้จะอธิบายอย่างไร พวกนั้นก็กากบาททิ้งได้ มันจะเหลือไม่กี่อันที่เป็นแนวคิดใหม่ ๆ ตรงนั้นอาจารย์เอากลับมาได้ไหม เพราะถ้าอาจารย์อิติพันธุ์ ไปดูตายเปล่า ปีใหม่เรายังมีเวลา จะง่ายขึ้นไหมเพราะถ้าไล่ไปที่ละอันเดือนหนึ่งก็ไม่เสร็จ

นายอิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือจริง ๆ ที่ทำนี่ก็ตัดไปเยอะแล้วนะครับในส่วนของคิดว่า บางที่ไม่เกี่ยวอะไร เดี่ยวจะรับกลับไปทำในสิ่งที่ท่านอาจารย์แนะนำคือร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ เราร่างกันอยู่ ถ้ามีอยู่แล้วก็จะตีเอามาให้ อันไหนที่ไม่มีก็จะ remark ไว้ แล้วถ้าคิดว่าไม่ใช่ เป็นเรื่องที่เราทำเราก็จะ comment ลักษณะอย่างนั้นก็แล้วกันครับ

ประธาน : คือเราก็จะ concentrate ตรงที่เราควรดูมันจริง ๆ เช่นคุณสมบัติ ของผู้สมัคร ส.ส. เขาเสนอบอกว่าต้องคำพิพากษาเรื่องทุจริตแล้วก็อย่ามาอีกเลย อันนี้เราก็ไม่ต้อง มาพิจารณาเพราะเราทำไปแล้ว ถ้าจะเอาใจเขาก็บอกเห็นด้วย ส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยทั้งนั้น เพราะว่าเราทำไปแล้ว ก็ดีเหมือนกันเผื่ออันไหนที่เราไม่เห็นด้วยจะได้คูน้อยหน่อย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นนท์สภรณ์ ๒/๘

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ถ้าในลักษณะอย่างนั้นจริง ๆ ประเด็นที่พิจารณา น่าจะไม่มากเท่าไร

ประธาน : ใช่ ผมก็เดาว่าอย่างนั้นจะเหลือนิดเดียว ที่ไม่ค่อยตรงกันก็คือที่มาของ ส.ว. วิธีการเลือกตั้ง อันนั้นเดียวเราก็มา discuss กันได้มันก็จะได้สั้นเข้า

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ที่ต่างกันเยอะก็คือของพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เขาจะ ขอมมาแบบ ๒ ใบ ในขณะที่เราก็ใบเดียว

ประธาน : ตรงนั้นเราอาจจะมาพูดหน่อยก็ได้ว่าเราจะเปลี่ยนใจหรือไม่เปลี่ยนใจ ถ้าเปลี่ยนใจก็โอเค ถ้าเห็นว่าของเราดีกว่า ก็จะเหลือไม่มากเท่าไร เรายังมีวันที่ ๔-๘ มกราคม ๒๕๕๙ อาจารย์ตัดไปเยอะเลยนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอิทธิพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ลักษณะทำ ขอให้น้องเขาช่วยทำในลักษณะที่ว่า เอาสรุปเฉพาะที่เป็นหัวใจ แล้วรายละเอียดนั้นถ้าใครสนใจอะไรก็ตามไปดูในต้นฉบับนั้นนะครับ

ประธาน : ต้องขอบคุณ นี่แสดงว่ากว่าจะตัดมาได้เหลือแค่นี้ ไปอ่านตาเปียก ตาแฉะมาแล้วปีกใหญ่ ๆ ช่วยอ่านร่างรัฐธรรมนูญของเราอีกทียวหนึ่ง แล้วเราไปดูว่าอะไรมี หรืออะไรไม่มีจะง่ายขึ้นครับ เราเหลืออะไรอีก เราเหลือเวลาไม่กี่วัน แล้วบทเฉพาะกาลที่เรา จะพิจารณาเราพิจารณาเป็นการภายในก่อน อย่าเพื่อไปแถลง อย่าเพื่อไปเปิดเผย เพราะมันจะ ยึดโยงอะไรต่ออะไรหลายอย่าง

เลขานุการ : ผมขออนุญาตทำเป็นเอกสารแจกนิตเดียวครับ

ประธาน : ได้ครับ

เลขานุการ : ในระหว่างนี้ผมขออนุญาตกราบเรียนว่าผมทำ update เล่มเล็กมาแล้ว เป็นข้อมูลถึงวันที่ ๒๘ ช่วงปีใหม่จะขอความกรุณาท่านกรรมการปรับปรุงแก้ไขนะครับ ผมจะได้ เอาไปแก้ไขทีเดียว พอไปชะอำ ผมเข้าใจว่าถ้าเราเปิดเผยร่างก็คงจะต้องมีสรุปสาระสำคัญ ก็คือ เอาบาง part ของอันนี้แบบตัวร่างเต็มไปด้วย เพราะสื่อมักจะไม่ค่อยอ่านทั้งหมด เกรงว่าเขาจะ เอาบางมาตราไป แล้วมันจะเข้าใจผิด เราก็จะได้มีหลักฐานได้ว่าจริง ๆ แล้วเราพูดกันอย่างนี้

ประธาน : ที่ควรต้องทำเตรียมไว้ ก็คือว่าในแต่ละเรื่องที่เป็นเรื่องใหม่เราทำทำไม เพื่อแก้ปัญหาอะไร เวลาที่เราจะแจกร่างไปเราจะได้มีตัวนี้ขึ้นเป็น caption ไว้ก่อนว่าเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์อย่างนี้ เราแก้ไขอย่างนี้ คนอ่านเขาก็จะได้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

เลขานุการ : ขออนุญาตครับในระหว่างที่รอคอมพิวเตอร์ท่านประธาน boot ผมขอเอาของเล่นมาแสดงนิตหนึ่งนะครับ พอตีวันพรุ่งนี้จะต้องไปอัดเทปรายการ ก็เลยลองทำ เอกสารนี้ขึ้น เขาจะได้ไป insert ใส่ เป็นอย่างนี้ครับ เป็นเรื่องสิทธิเสรีภาพ แล้วก็สรุปสั้น ๆ ไว้เท่านั้น อย่างที่เคยกราบเรียนไว้ใน LINE แล้วนะครับ แล้วเมื่อสักครู่นี้ได้เพิ่มเข้ามาอีกข้อหนึ่ง young voter จะไปโฆษณาขาย เป็นอันสุดท้ายที่เพิ่มขึ้นมาเมื่อสักครู่นี้ครับ

ประธาน : ระหว่างรอหรือเมื่อเราส่งร่างให้เขาในวันที่ ๒๙ มกราคมเราจะนับ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ไปจนถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ เพื่อให้แต่ละฝ่ายเขาไปแสดงความคิดเห็น แล้วระหว่าง ๑๕ วันนั้น พวกเราจะทำอะไร เชิญครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : เรียนท่านประธานครับ คือเผอิญได้กำหนดเรื่อง การรับฟังความเห็นจากทุกภาคส่วน ในเบื้องต้นจะกำหนดทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์นับจากวันที่ ๓๐ วันที่ ๓๑ มกราคมไป จนถึงวันที่ ๑๓ วันที่ ๑๔ แล้วในระหว่างนั้น วันที่ ๙ วันที่ ๑๐ อยู่ที่กรุงเทพมหานคร เพราะฉะนั้นโดยหลักในการที่จะไปรับฟังความเห็นงวตนั้นนั้นจะไม่เหมือนกับมารับฟังความเห็น ในอดีตที่ผ่านมา ได้หารือท่านอาจารย์ชาติชายเบื้องต้นอยู่เหมือนกันว่าจะใช้โอกาสนี้อธิบาย กลุ่มคนที่จะไปเป็นคนกระจายความรู้ความเข้าใจของเราไปด้วย เพราะฉะนั้นในการจัดการรับฟัง ความเห็นงวตนี้จะมีวันเสาร์ วันอาทิตย์ โดยวันเสาร์นั้นจะอธิบายให้กับกลุ่มคนที่เขาจะไปช่วย เผยแพร่ต่อ คนที่จะมารับในกลุ่มนี้จากสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเขามีทีมของเขา แล้วก็ มีคนในคณะอนุกรรมการแนะนำให้นำเอา สปช. ประจำจังหวัดนั้น ๆ หรือในภาคนั้น ๆ เข้ามาร่วมด้วยเพื่อที่จะไปช่วยกระจายต่อ ขณะเดียวกันท่านอาจารย์ชาติชายเองก็จะมีกลุ่มเฉพาะ ที่อาจารย์ชาติชายได้เคยคุยไว้เบื้องต้น ตรงนี้ก็คิดว่าจะจัดมารวมกัน โดยในวันเสาร์ทั้งวันนั้น จะเป็นการอธิบายถึงกรอบร่างรัฐธรรมนูญที่เราทำไว้ทั้งหมด ส่วนวันอาทิตย์ก็จะเป็นเรื่องของ การรับฟังความเห็น ซึ่งมีการเชิญบุคคลอื่นนอกเหนือจากกลุ่มแรกที่วันเสาร์นั้น อีกสักประมาณ ๑๐๐ คนเศษ สำหรับกลุ่มคนอื่นนั้น ลักษณะก็จะเป็นเหมือนกับชั่วโมงแรกอธิบายสรุปสั้น ๆ ให้รู้ ว่าเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญใหม่เป็นอย่างไร แล้วในชั่วโมงที่ ๒ จนจบชั่วโมงที่ ๓ นั้นก็ให้เขา แยกห้องในการที่จะไปคุยเรื่องแต่ละเรื่อง หรือประเด็นแต่ละประเด็น หรือไม่ก็ให้เขา วิชาทวิภาควิจารณในแง่ของภาพรวมได้ ช่วงบ่ายก็จะเป็นการเสนอรายงานของการเสวนากันในช่วงเช้า นั้นนะครับ ทั้ง ๓ เวทีที่อยู่ต่างจังหวัดนั้นก็จะเป็นในลักษณะอย่างนี้ โดยจังหวัดแรกนั้นอยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๓๐ วันที่ ๓๑ จังหวัดที่ ๒ นั้นอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๒ วันที่ ๓ และ จังหวัดที่ ๓ นั้น จะอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันที่ ๑๓ วันที่ ๑๔ โดยในช่วงระหว่างนั้น วันที่ ๙ วันที่ ๑๐ วันที่ ๑๑ นั้นก็จะจัดที่กรุงเทพมหานคร อันนี้เป็นการรับฟังขนาดใหญ่ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ ตั้งใจทำไว้ครับ

ประธาน : แล้ววันธรรมดาละครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ในวันธรรมดานั้นก็จะมีเฉพาะวันที่ ๙ วันที่ ๑๐ วันที่ ๑๑ จัดที่เซนทาราแกรนด์ ที่กรุงเทพมหานครครับ ส่วนวันธรรมดาของสัปดาห์ที่ ๑ จนถึงสัปดาห์ที่ ๕ ยังไม่มีโครงการอะไร

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : แล้วก็มาประชุมกันเพื่อเอาผลที่ไปฟัง ๆ มา แล้วก็มาคุย คຸຍกันว่าจะทำอะไรนะครับ เรื่องปรองดองของท่านภุมรัตน์จะเสนอได้เมื่อไรครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : ปีใหม่ครับ เปิดบับเสนอเลยครับ

ประธาน : ไปนอนปรองดองก่อน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผมเห็นข่าวออกมาทางหนังสือพิมพ์ผู้จัดการแล้ว เรื่องที่เราคุยกันคราวที่แล้วครับ

นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ : เช็กกับฝ่ายเลขานุการแล้วครับในการประชุมแต่ละครั้งจะสรุปแล้วลงใน website ของเขา เป็น รปจ. ของเขา แต่ไม่ได้พูดถึงความลับอะไรต่าง ๆ มากมาย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตที่ประชุม ขออนุญาตท่านประธานครับ ฝ่ายเลขานุการได้เสนอร่างบทเฉพาะกาล เป็นร่างเบื้องต้นที่พิจารณากร่างมาเบื้องต้นเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาครับ ขออนุญาตเสนอครับ

ร่างบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๓ ให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ประธาน : คงไม่มีอะไรระมึงครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๖๔ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายอัชพร จารุจินดา : นิดหนึ่งครับ รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว คราวนี้ไม่เหมือนทุกครั้ง เพราะยังให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญเดิมใช้บังคับอยู่ในหมวดพระมหากษัตริย์ ตรงนี้จะต้องทำอะไรหรือเปล่าครับ พอรัฐธรรมนูญนี้ออกมาก็ร่างไว้หมดแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ตอนที่เขียนนั้นเข้าใจว่าพอรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กำลังทำอยู่ออกมาใช้บังคับแล้วมันน่าจะทับส่วนที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ก็เลยไม่ได้เขียนตรงนั้นไว้ในนี้ด้วยครับ ก็เรียนเพื่อพิจารณาครับ

ประธาน : มาตราอะไรนะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญชั่วคราวครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตอ่านครับ มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญชั่วคราว

ประธาน : ก็ยังต้องเขียนอยู่ดี จะได้ไม่เกิดปัญหาตีความ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๖๔ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการประชุมรัฐสภาครั้งแรก

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่งถ้าบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ในกรณีที่ต้องมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๒ แต่ยังไม่มีการประชุมวุฒิสภา ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภาต่อไป เว้นแต่การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าจะมีการประชุมวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ รวมทั้งในกรณีใดในรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๘ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๒ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

ประธาน : เขียนวนไปวนมาไม่รู้จะทำอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังทำหน้าที่รัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือ ส.ว. ต่อไป เพราะยังไม่มีการเลือกตั้ง

ประธาน : คือ พรรคสอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : พรรคสามพอมี่ ส.ส. แล้ว แต่ยังไม่มีการประชุมวุฒิสภา ถ้าเกิดยังไม่มีการประชุมวุฒิสภาให้ สนช. ทำหน้าที่ไปก่อนเป็นวุฒิสภา

ประธาน : แล้วที่เขียนว่าเว้นแต่การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งในพรรคสาม แปลว่าอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือยังไม่ให้ใช้อำนาจนี้ เพราะตอนนี้เราแก้เหลือแต่แต่งตั้ง ไม่มีถอดถอน ก็ไม่ให้ใช้อำนาจแต่งตั้งระหว่างที่เขาเป็น ส.ว.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พรมติ ๓/๕

นายอัชพร จารุจินดา : เดียวก่อนครับ อันนี้ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ตอนรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นั้น เลือกตั้ง ส.ส. กับ ส.ว. ระยะเวลาต่างกัน เลือกตั้ง ส.ส. ภายใน ๙๐ วัน เลือกตั้ง ส.ว. ภายใน ๑๕๐ วัน เพราะฉะนั้นในวรรคสามของมาตรานี้ก็เลยเขียนให้ยังคงอยู่ต่อ แต่ตอนนี้บทเฉพาะกาลใหม่คุณเขียนให้เลือกตั้ง ส.ส. กับ ส.ว. ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันเท่ากันแล้ว ตรงนี้ยังจะต้องมีอยู่หรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่เขียนไม่เท่ากันเกรงว่ามันจะยังไม่ได้มา ก็เลยยังให้เขียนรองรับ

นายอัชพร จารุจินดา : เพราะมันเสร็จ ๙๐ วัน เราบอกให้เสร็จแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เข้าใจครับ แต่ถ้าเหตุนี้ยังเลือกไม่ได้ ยังมาไม่ได้ ก็เลยเขียนรองรับไปก่อน เพราะเราไม่รู้ ก็เลยเขียนมาเพื่อพิจารณาก่อนครับ

ประธาน : มาตรา ๑๒๒ ว่าอย่างไรครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๒๒ คือมี ส.ส. แล้วให้เรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก

ประธาน : อ่านมาตรา ๑๒๒ ให้ฟังใหม่สิครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๒๒ ภายใน ๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา ๒ สมัย

ประธาน : โอเคครับ ภายใน ๕ วัน เขียนวรรคสามเป็นลักษณะอย่างนี้เสียดีกว่าว่าให้มีการประชุมรัฐสภาครั้งแรก เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประกาศผลการเลือกวุฒิสภาแล้ว คือต้องมีพร้อมทั้ง ๒ อัน แล้ว สนช. ก็ไป คุณก็ไม่ต้องไปเขียนอะไรมากนักครับ ตอนวุฒิสภาเดี่ยวคุณก็ต้องไปจัดการให้มันเลือกภายในกี่วัน ถ้าเราเขียนอันนี้ยกเว้นเสีย มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ พวกนั้นเป็นคุณสมบัติ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : วรรคสี่จะเป็นเรื่องคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม แล้วก็เรื่องการสิ้นสุด

ประธาน : มาตรา ๑๕๒ มีอะไรครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๕๒ คือกรณีนี้ถ้าสิ้นสุดสภาแล้วบรรดากฎหมายเสนอไว้ตกไป หรือการที่จะให้กลับเข้ามาอีกต้องให้ ครม. ยืนยันนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : มันปลาคนละน้ำ เอาไปต่อกันไม่ได้ ไม่เคยปรากฏว่าเขาเอานะครับ
เขาไม่เอาอยู่แล้ว ถ้าจะเขียนให้เอาก็ต้องเขียนยกเว้นไปเลยจะให้เอามาต่อ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันตกไป ยกเว้นแต่ ครม. จะยืนยันกลับเข้ามาครับ

ประธาน : ใช่ครับ แต่ที่ ครม. ก็คนละน้ำ สนช. ก็คนละพวก ยากครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ถ้าอย่างนั้นวรรคนี่เอาออกเลยนะครับ

ประธาน : ก็ให้มันตกไปเลยครับ เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมจำได้ว่าในปี ๒๕๕๐ เมื่อมีการเลือกตั้ง หรือมีอะไรสักอย่าง แล้วก็หลังจากนั้นแม้จะยังไม่มีการประชุมรัฐสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติก็หยุดการปฏิบัติหน้าที่ตลอดไปเลย อย่างนั้นหรือเปล่าครับ แล้วโดยเฉพาอย่างยิ่งเข้าใจว่าร่างกฎหมายนั้นก็ป็นอันสิ้นสุดวันนั้น แล้วก็จะมีอะไรต่อ คือในฉบับนี้เราพูดถึงเรื่องของ ส.ส. และ ส.ว. ซึ่งผมเข้าใจว่าน่าจะไม่ใช่เป็นหรือ หรือเปล่าครับ น่าจะเป็นและการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประธาน : คือบอกให้เขาไปแก้แล้วทำให้เปิดสภาเมื่อมีทั้ง ๒ สภาแล้วนะครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ถ้ามีการประกาศอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ว่าอีกอย่างหนึ่งอาจจะด้วยเหตุอะไรก็ได้แต่ยังไม่ประกาศนั้น

ประธาน : ก็เปิดรัฐสภายังไม่ได้

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : สภานิติบัญญัติก็สามารถอยู่ต่อ

ประธาน : อยู่ต่อครับ คราวนี้เขาเขียนไว้ว่าให้อยู่ไปจนถึงมีประชุมรัฐสภาครั้งแรก คือคราวที่แล้วเขาเขียนคล้าย ๆ อย่างนี้ แต่ศาลรัฐธรรมนูญไปตีความว่าพอเลือกผู้แทนแล้วให้ สนช. หยุด ก็เลยประชุมอะไรกันก็ไม่ได้ วรรคสุดท้ายคุณตัดออก แล้ว question ไว้ก่อนว่าเมื่อไปถึงตอนกฎหมายปฏิรูป ซึ่งบทเฉพาะกาลว่าด้วยเรื่องกฎหมายปฏิรูปมันอาจจะต้องคิดอ่านว่าที่ค้างอยู่จะทำอย่างไร แต่ว่าลำพังไปใช้กลไกที่คณะรัฐมนตรียืนยัน หรือว่า ส.ส. ให้ความเห็นชอบมันไม่ work ตรงนั้น กลไกนั้นไม่ work แน่ เพราะมันปลาคนละน้ำ เขาไม่ยืนยันให้หรอก ถ้าเราต้องการให้เขาทำให้เสร็จในเรื่องกฎหมายปฏิรูปก็ต้องไปเขียนไว้ต่างหาก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตทำความเข้าใจครับ คือถ้าเขียนในเรื่องการเปิดการประชุมรัฐสภาครั้งแรกที่เราเขียนในร่างนี้ว่าให้มีการเลือกตั้งของทั้ง ส.ส. และ ส.ว. คือมีตัวตนแล้ว มาประชุมร่วมกันครั้งแรก สนช. ถึงจะพ้นไป เขามองว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พรมิมล ๓/๗

เราไปทำให้เกิดการล่าช้าหรือเปล่า เนื่องจากว่ามันมีทางหนึ่ง ไม่ทราบว่าเป็นไปได้ไหมนะครับ ก็คือว่าเมื่อเลือกตั้ง ส.ส. มาแล้วก็เปิดประชุมได้ โดยให้ สนช. ทำหน้าที่เป็นวุฒิสภาไปโดยอนุโลมไปพลางก่อนจะได้ไม่ช้า ถ้าเพื่อการเลือกตั้ง ส.ว. อาจจะมีปัญหาหลักขลัก หรืออะไรก็แล้วแต่ จะทำให้การประชุมรัฐสภาเนิ่นนานไปโดยใช่เหตุอย่างนี้นะครับ นี่เรียนปรึกษาท่านนะครับ เพราะจับกระแสอารมณ์ว่าอยากจะเลือกตั้งกันพอสมควร แล้วก็ถ้าเลือกก็อยากจะเห็นตัวตนมาเริ่มงานเลย ให้รัฐบาลปัจจุบันให้เขาหมดวาระการทำงานไปเสีย ผมเรียนมองกลุ่มเฉย ๆ ว่า จะตอบเขาอย่างไร ขอขอบคุณครับ

- ๔/๑

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับเราเขียนให้เขามีเมื่อไร ถ้าเราเขียนให้เขามีเมื่อไร แล้วระยะเวลานั้นมันพอสมควรมันก็ได้ล่าช้า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อาจจะเป็นภายในเท่าไร ต้องไปถาม กกต. ก่อนไหมครับว่าเขาจะเลือก ส.ว. ไล่หลังจาก ส.ส. ได้ภายในกี่วัน

ประธาน : ไม่ใช่ถาม กกต. ก่อนจะไปถึง กกต. มันต้องผ่านเราเสียก่อน เราจะออกกฎหมายลูกเสร็จภายในกี่วัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หมายถึงว่าถ้ากฎหมายลูกเสร็จแล้วจะเลือกตั้ง

ประธาน : ถ้ากฎหมายลูกเสร็จแล้วก็เลือกตั้งภายใน ๓ เดือนก็ได้แล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ทั้ง ส.ว. ส.ส. เขาก็จะมาภายใน ๓ เดือนใช้ไหมครับ

ประธาน : ภายใน ๓ เดือน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : บังเอิญการกำหนดว่าจะออกกฎหมายลูกเสร็จเมื่อไร มันเขียนไม่ได้เสียด้วยสิครับ

ประธาน : เดียวถึงตรงนั้นเราค่อยคุยกันว่าเราเช็คหรือยังประชุมกันทุกวันนี้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อาจจะเป็นนิสัยแล้วครับ ไม่ได้มารู้สึกเหงาครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เมื่อกี้แอบถามท่านประพันธ์ว่าถ้าจัด ๒ อย่างภายใน ๙๐ วันนี่ กกต. ทำได้ไหม ท่านประพันธ์บอกว่าทำได้ ผมว่ามันมีข้อดีอย่างหนึ่งฝ่ายการเมืองที่จะไปยุ่งกับ ส.ว. ชุดแรกจะไม่มีสมาธิ ถ้ากำหนดแบบนี้ล่ะครับ ผมพยายามนึกถึงช่องว่างอยู่ว่าจะมีช่องว่างอะไรบ้างแต่ยังไม่ออก เท่าที่นึกออกคือว่าเขาจะ่วนอยู่กับการเลือกตั้ง ส.ส. แล้ว ส.ว. ที่จะมา lobby อะไรทั้งหลายยังไม่มีสมาธิมาทำเพราะต้องยุ่งกับเรื่องของตัวเองก่อน ที่นี้ก็น่าสนใจถ้าเป็นอย่างที่เราคิดหน้าตา ส.ว. จะออกมาอย่างไร เพราะเรื่องเหลื่อมกันนี้ พอได้มาเวลามันเหลื่อมได้อยู่แล้วใช้ไหมครับ

ประธาน : คือเขาไม่มีเวลามายุ่งด้วยหรือเขาจ่ายสตางค์ทีเดียวแล้วให้ cover ด้วยเลยทางใดทางหนึ่งไหน ๆ จ่ายแล้ว

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ประเด็นที่ท่านภัทรเพ็งพูดจบไปนี้ ผมไม่แน่ใจว่าจะเป็นเช่นนั้นหรือเปล่า เพราะว่าในคราวกรรมาธิการพอบทบัญญัติเกี่ยวกับ ส.ส. ส.ว. ออกไปครบถ้วนนี้ทางพรรคการเมืองเขาก็อธิบายได้เลยว่าในส่วนของ ส.ส. จะดำเนินการ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

เช่นไร ในส่วนของ ส.ว. จะทำอย่างไร อธิบายได้ไปถึงขั้นว่าจะหลบกฎหมายที่เรากำหนดไว้อย่างไร บทบัญญัติแบบนี้จะไปทำอย่างไร พรรคแต่ละพรรคจะปลดล็อกอะไร อย่างไร แบบไหน แล้วก็จะไปประสานกับ ส.ว. อย่างไร จะเอาใครมาทำ เขาอธิบายได้ละเอียดหมด เพราะฉะนั้น ผมไม่แน่ใจถ้าจะบอกว่าเขาไม่มีเวลาหรือเขามัวแต่ง่วนอยู่ ผมว่าเขาวางแผนไว้ตั้งแต่แรก ตั้งแต่รัฐธรรมนูญยังไม่ออก ตั้งแต่เขาเห็นร่างพอที่จะทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าอาจจะต้อง คิดกลไกไปก่อนเลยว่าคนเหล่านี้ใช้เวลาแป็บเดียวคิดได้หมดทุกอย่างแล้ว

ประธาน : เดี่ยวค่อยดู นีดูคร่าว ๆ ไปก่อน

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๖๕ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ สิ้นสุดลง ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๑๓๕ และกฎหมายอื่นที่จำเป็นซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอ สถานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แล้วให้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงนับแต่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้เสียห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจาก ตำแหน่งตามวรรคสอง

ประธาน : มาตรา ๑๓๕ คืออะไร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๑๓๕ เขียนไว้ว่าต้องทำกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญไว้จำนวน ๑๐ ฉบับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับเสนอสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาแล้วเขาแก้ไขได้ไหมครับ

ประธาน : ได้สิ

นายอัชพร จารุจินดา : สถานิติบัญญัติแห่งชาติมันหายไปแล้ว

ประธาน : เอาให้แน่ว่า ๑ ปี คือเราร่างบวกับสถานิติบัญญัติแห่งชาติหรือ เฉพาะที่เราร่างเฉย ๆ ถ้าบวกับสถานิติบัญญัติแห่งชาติก็แปลว่าเราก็มีเวลาแบบเดียวกับ รัฐธรรมนูญคือแค่ ๖ เดือน

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าเขียนอย่างนี้ก็เท่ากับสภานิติบัญญัติแห่งชาติอยู่ต่อ

ประธาน : มันอยู่อยู่แล้ว

นายอัชพร จารุจินดา : ที่นี้มันอยู่ถึงปีหรือเปล่า

ประธาน : มันอยู่จนกว่าจะเปิดสภา เมื่อไรก็ไม่รู้ มาตรา ๒๖๔ ถ้ากฎหมายลูกไม่เสร็จจะมีสภาได้อย่างไร

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ ขอถามความเข้าใจกฎหมายลูกประมาณ ๑๐ ฉบับนี้ต้องแล้วเสร็จหมดเสียก่อนจึงจะมีการเลือกตั้งทั่วไปหรือครับ ไม่จำเป็นใช่ไหมครับ ถ้าเราเอากฎหมายเลือกตั้งออกก่อน กฎหมายพรรคการเมืองออกก่อน กกต. ออกก่อน มันก็เลือกได้ก่อนแล้ว

ประธาน : ได้ แล้วเราก็กลับบ้านให้สภาผู้แทนราษฎรใหม่มาทำกฎหมายที่เหลืออยู่

นายอัชพร จารุจินดา : ผมเข้าใจครับ ที่นี้ถ้าเขียนอย่างนี้ต้องเขียนอย่างไรดี เขาจะหาว่าเราดึงเวลา

ประธาน : ไม่ดึง เราก็มุขยไช้ใหม่ จะให้เราทำงานหามรุ่งหามค่ำเราก็ไม่เอาเหมือนกัน

นายอัชพร จารุจินดา : อีกทางหนึ่งก็คือว่ากรอบเวลานี้เอาแค่ กรธ. ร่างกฎหมายลูกเสร็จจะดีไหมครับ ส่วนจะไปอยู่สภาใช้เวลาอันอย่างไร ก็เป็นเรื่องของการเมืองเขาไปเถอะครับ ถ้าเขียนอย่างนี้เราไปผูกติดกับกระบวนการออกกฎหมายเขาด้วยไช้ไหมครับ

ประธาน : ที่เราร่างนี้เราร่างเสร็จภายในเมื่อไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มาตรา ๒๖๕ คือให้ กรธ. ยกร่างให้เสร็จภายใน ๑ ปีแล้วมาตรา ๒๖๖ ให้ สนช. รับต่อไป ผมกำหนดไว้เป็นตุ๊กตา ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างจาก กรธ. ไปตามมาตรานี้

ประธาน : ถ้าเราทำปีหนึ่งก็โอเค จะมาเคี้ยวเชิญให้ทำหามรุ่งหามค่ำเราก็ไม่เอาอย่าลืมว่าของเก่าทั้ง ป.ป.ช. ที่ไม่ได้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สตง. ศาลรัฐธรรมนูญ พวกนี้ต้องทำให้หมดยังไม่รวมถึงปฏิรูป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

บันทึกสภรณ์ ๔/๔

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : ผมเข้าใจว่าเราคุยกันมาตั้งแต่แรกว่ากลไกต่าง ๆ ที่เราวางไว้ถ้าจะให้ effective คือให้บังคับได้นี้ทุกอย่างที่มันเป็นตัวกฎหมายเสียด้วยซ้ำ ซึ่งผมคิดว่าระยะเวลาเรากำหนดตามจำนวนที่คิดว่าควรจะเป็นแล้วเราก็กำหนดตรงนั้นถามว่าถ้าไม่ทันเขาค่าไหม หรือออกไปลักษณะที่เราดีไหม คือไม่ว่าจะแบบไหนตอนนี้เราก็โดนว่าอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าจะโดนว่าอีกหน่อยก็น่าจะไม่ใช่

ประธาน : คืออย่างน้อยก็รักษาชีวิตไว้ ไม่ต้องทำกันจนเส้นโลหิตแตกตาย

นายเชียรชัย ณ นคร : ฟังอาจารย์เจษฎ์ติดใจอยู่นิดหนึ่งครับ สมมติว่าเราวางไปแล้วไปเข้า สนช. ที่นี้บางเรื่องแม้แต่ตอนนี้ สนช. ก็มีความเห็นต่างจากเรา แล้วถ้าเกิดเขาไปปรับพอเนื้อหาไม่ได้เป็นไปแล้วเกิดไม่รับกับตัวรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่กลไกที่วางจะมีปัญหาหรือเปล่า

ประธาน : ตัวนั้นเดียวเราจะต้องไปเขียนอะไรไว้ คือถ้าเราจะสงวนสิทธิ์ในการที่จะรักษาเจตนารมณ์ ต้องให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถชี้แจงต่อ สนช. ว่าเจตนารมณ์เป็นอย่างไร แล้วถ้าแก้อย่างนั้นจะขัดต่อเจตนารมณ์แล้วทำให้รัฐธรรมนูญไม่มีผลใช้บังคับได้อย่างไร แล้วเราก็ไปบอก ถ้าเขาไม่ฟังในฐานะเขาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเขาก็ทำด้วยความรับผิดชอบของเขา

นางจรี วิจิตรวาทการ : ขอเรียนถามหน้าที่เราสิ้นสุดตอนเราร่างเสร็จแล้วส่งให้เขาหน้าที่เราจบสิ้นตอนนั้นเลยหรือเปล่านั้น หรือเราต้องไปคอยชี้แจงในฐานะกรรมการหรือในฐานะอย่างไร

ประธาน : เราก็คงต้องชี้แจงเขา แต่เราคงไม่ได้ร่างจนเสร็จ ๑๐ ฉบับแล้วถึงจะส่งให้เขาหรอก เราก็ทยอยเสร็จเป็นฉบับ ๆ ไป ซึ่งเราก็คงต้องดาหน้าทำ อาจจะเป็นคณะอนุกรรมการหลายคณะแล้วเราก็ไปทำกันแล้วเอากลับมาเข้าคณะกรรมการใหญ่ อันไหนเสร็จก่อนก็ไปก่อน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เมื่อกี้ท่านประธานบอกว่า สนช. จะต้องรับผิดชอบในกรณีถ้าเขาไปปู้ปี้กฎหมายของเรา ถ้าเขาเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของกฎหมาย หรือเปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์ของเราแต่ดั้งเดิมเขาจะต้องรับผิดชอบอย่างไรครับ

ประธาน : ถ้าบ้านเมืองเสียหายก็ต้องรับผิดชอบ หรือจะให้เราไปฟ้อง คสช. ให้ยุบ สนช.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นนท์สภรณ์ ๔/๕

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันต้องมีบทลงโทษครับ เราอุตสาห์ทำมาแทบเป็นแทบตาย แล้วเขาก็มาปู้ปู้ย่างจนผิดเจตนาธรรมของเราไปนี่เราจะยอมไม่ได้ครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ในขั้นนั้นเราสามารถที่จะเชิญ สนช. บางท่านมาอยู่ในอนุกรรมการของเราได้ไหมคะที่จะยกร่างต่าง ๆ จะทำให้เขาเข้าใจ และมีส่วนร่วมในช่วงนั้น

ประธาน : ได้ คือเขาเข้าใจแล้วมีส่วนร่วมหรือมีฉะนั้นเขาก็พาเราผลิตเปิดเปิง

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือจริง ๆ ผมไม่แน่ใจว่าเราเขียนว่าให้เราเป็นกรรมาธิการ ของ สนช. ในเรื่องนี้ แล้วเขาอาจจะแต่งตั้งใครบางคนเข้ามานั่งอยู่

ประธาน : นั่นแหละยังทำให้พวกเรากระอักเลือดและเหนื่อยยากเลือดมากยิ่งขึ้น เพราะทำที่นี้เสร็จแล้วต้องตามไปซึ่งตัวนั้นไซ้ คือส่วนหนึ่งจะต้องตั้งไปจากเราแต่จะไม่ให้เขามีส่วนร่วมเลยก็ไม่ได้เดี๋ยวจะเหมือนผูกขาด เราก็คงจะไปร่วมกับเขาสัก ๑ ใน ๓ แต่สามารถชี้แจงหรืออธิบายให้เขาฟังได้ว่าเจตนาธรรมเป็นอย่างไร แล้วผลมันจะเป็นอย่างไร ฉะนั้นในระหว่างนั้นกรรมการของเราจะต้องประชุมกันอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อที่จะคอย support คือมันไม่ใช่งานง่าย ๆ ทropicต้องเผชิญหลายด้านแล้วคราวนี้ เผชิญสังคมและเผชิญ สนช. และยังต้องเผชิญกับองค์กรที่เราต้องไปเกี่ยวข้องกับด้วย เพราะหลายอันที่เราเขียนไว้เราก็มีน้อยอยู่ว่าจะไปปรับเปลี่ยนองค์กรนั้น ๆ ในบางเรื่อง แล้วเขาเองอาจจะไม่ค่อย happy แต่ถ้าไม่ปรับเปลี่ยนอย่างที่เราว่าแล้วอาจจะละเทะได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ผมยังไม่ค่อยชัดเจนเรื่องระยะเวลา นิดหนึ่ง อันนี้สถานะติบัญญัติแห่งชาติจะพ้นหน้าที่เมื่อไร

ประธาน : เมื่อเปิดสภา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : หลังจากที่เรเสนอกฎหมาย ๔ ฉบับ คือกฎหมายว่า ด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. การได้มาของ ส.ว. กฎหมายพรรคการเมือง กฎหมาย กกต. ๔ ฉบับนี้ ต้องเสร็จ เสร็จแล้วเลือกตั้ง ส.ส. ภายใน ๙๐ วัน แล้วก็เลือกทางอ้อม ส.ว. ภายใน ๙๐ วัน เวลา ๔๕ วันเปิดสภานัดแรกถ้าเกิดไม่มี accident อะไรก็เปิด สนช. ก็หมดใช้ไหมครับ ที่นี้จะให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญอยู่ ๑ ปี สนช. ไปแล้วหรือยังไม่ไป

ประธาน : ถ้าตราบโดกฎหมายลูกยังไม่ออก สนช. ก็ยังอยู่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

บันทึกสภรณ์ ๔/๖

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตครับ ตามมาตรา ๓๖๗ จะร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งรวมกฎหมายเลือกตั้งทั้ง ส.ส. ส.ว. ไปด้วยให้ สนช. พิจารณาแล้วประกาศเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. ได้แล้ว มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ คือให้มีการเลือกตั้งภายใน ๙๐ วัน ส.ส. ก็เลือกภายใน ๙๐ วันนับแต่มีกฎหมายเลือกตั้ง ส.ส. ส่วนมาตรา ๒๖๘ เลือก ส.ว. ภายหลังมีกฎหมายได้มาซึ่ง ส.ว. เพราะฉะนั้นจะหลัง ๑ ปีของเรทั้งหมด สนช. เขาก็ยังอยู่ไปจนกว่าจะมี ส.ส. ส.ว. ครบก็เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก เราไม่มีปัญหาเราจะอยู่ในช่วงระยะเวลาตรงกลาง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคงต้องไปพร้อมกับ สนช.

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ไปก่อนครับ เรายกร่างเสร็จเสนอ สนช. แล้วเราค่อยไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ใครจะมาชี้แจงกับเขา .

ประธาน : คือเราทำจนกฎหมายผ่าน สนช. เสร็จเราไป แต่ สนช. เขาจะยังอยู่ เพราะกระบวนการเลือกตั้งจะต้องไปทำอีก ๒-๓ เดือนข้างหน้า เขาก็อยู่ของเขาไป เราไม่มีอะไรจะต้องอยู่ เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ที่ท่านประธานถามว่า กรธ. จะขยับมากน้อยแค่ไหน เพราะถ้าเกิดจะขยับต่อไปก็เขียนให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งกรรมาธิการวิสามัญในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วก็พระราชบัญญัติที่จำเป็นสำหรับการใช้รัฐธรรมนูญก็ได้ครับ แล้วก็จะให้ทาง กรธ. กำหนด กรธ. ไปหรือว่าจะให้เปิดคือ กรธ. กำหนดบุคคลจำนวนไม่เกินหรือน้อยกว่า ๑ ใน ๓ ให้เข้าไปในกรรมาธิการวิสามัญก็น่าจะเป็นได้ครับ ถ้า กรธ. เหนื่อย กรธ. ก็อาจจะไม่ต้องเข้าไปเอง แต่ กรธ. สามารถที่จะเลือกบุคคลเข้าไปได้ แต่ถ้า กรธ. คิดว่าจะเข้าไปเอง ก็ล๊อคให้ กรธ. เข้าไปเลย ผมคิดว่าอย่างนี้ก็น่าจะได้ครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าเอาตัวเวลาว่างไว้ก่อนได้ไหมครับ คือตอนนี้มันมีกระแสประเภทคิดว่าเราจะมาเล่นละครแล้วก็ลุ่มเรือที่จะให้เขาอยู่กันยาว ๆ ประเด็นคือว่ามันจะยาว สั้น เราพูดกันเจตนาชัดเจนว่าอยู่ที่เนื้องานของเรา ที่นี้เนื้องานอีกส่วนหนึ่งที่ยังไม่ปรากฏก็คือเรื่องต้องการปฏิรูป ผมคิดว่าอันนั้นบทยุทธศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบจะไปปรากฏอีกสัก ๒ อาทิตย์ที่เราไปคุยกัน พอเราเห็นจำนวนกฎหมายที่แน่นอนฉบับเราก็มีเหตุผลผลที่จะไปใส่ได้ แต่ผมว่าถ้าใส่ ณ ตอนนี้เกิดมันหลุดออกไปกลายเป็นว่าเราจะเป็น

แพะรับบาปแทนคนอื่นไปเสีย แล้วคนอื่นก็จะมาหาเรื่องเราเสียเปล่า ๆ เอาไว้แบบนี้แล้ว
จำนวนเวลาเท่าไรก็ว่าไปไม่ต้องไปใส่มัน เราไปถึงตรงนั้นเราไปดูรีวิวให้จบทั้งหมดว่าเรื่องปฏิรูป
มีโน่นมีนี่เราก็คำนวณได้ค่อยมาเติมเวลาเอาจะดีกว่าไหมครับ

ประธาน : ผมคิดว่าเวลาเขียนจริง ๆ ตัวนี้อาจจะจุด ๆ ที่ไว้ก่อน
เวลาเขียนจริง ๆ จะต้องแยกอย่างนี้คือกฎหมายลูกที่ว่าด้วยองค์กรอิสระเราต้องทำก่อน
ก่อนจะไปทำกฎหมายเลือกตั้ง เพราะถ้ากฎหมายขององค์กรอิสระไม่ทำมันล้มเลยที่เราวางไว้ทั้งหมดนี้
เพราะฉะนั้นขั้นตอนก็คือเราต้องทำองค์กรอิสระให้เสร็จภายใน ๖ เดือนส่งสภาให้เขาไปว่ากัน
เราจะตามไปหรือไม่ก็ไปว่ากัน แล้วหลังจากนั้นก็เริ่มลงมือทำกฎหมายลูก เพื่อไม่ให้กฎหมาย
เลือกตั้งมันออกมาก่อนที่องค์กรอิสระเสร็จ จริง ๆ ถึงเวลาเราคงต้องยืนยันอย่างนั้น เพราะมีฉะนั้น
ที่เราวางไว้มันไปไม่ได้เลย เพราะเราไปพึ่งพิงองค์กรอิสระเยอะ เราก็ต้องการความเข้มของ
องค์กรอิสระที่จะเดินหน้า ซึ่งเราให้เหตุผลได้ว่าคุณจะไปปล่อยให้องค์กรอิสระเขาบริหารไปอย่างเดิม
หรือในเมื่อเราเพิ่มอำนาจไปเยอะ เราก็ต้องทำตัวนั้นให้เสร็จเสียก่อนเขาจะได้ไม่ต้องมาเผชิญ
กับอะไร ถึงตอนนั้นเราก็อธิบาย แต่ตรงนี้ที่ไว้ก่อนยังไม่ต้อง แทนที่จะไปอ้างมาตรา ๑๓๕
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้เลยให้คนเห็นว่ากฎหมายแต่ละอันคืออะไร
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๕ ภาพมันไม่บอกว่ามันคืออะไร เรียงตรง ๆ ว่า
โดยประสบการณ์ของผมรู้สึกว่าจะช่วงที่เราจะทำกฎหมายนั้นยากกว่ารัฐธรรมนูญ เพราะมันเป็น
กฎหมายทางปฏิบัติมันต้องการเวลาในการคิดอ่าน และต้องการความสมบูรณ์เชื่อมโยง
พร้อมทุกฉบับ ซึ่งตรงนั้นไม่ใช่ง่ายแล้วยังจะต้องไปพึ่งองค์กรทั้งหลายด้วย ยังนึกไม่ออกเลยว่า
จะอย่างไร อาจจะต้องไปเอามือจากกฤษฎีกามาช่วย แล้วไม่ใช่จะหาง่าย ๆ เพราะมันต้องการ
คนที่กรอบเปิดกว้าง ไม่ใช่ถูกกรอบครอบ พักก่อนครับ

พักการประชุม ๑๕.๔๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

ประธาน : ผมคิดว่าเราคุยร่างนี้คงยาก เอาคุยเป็นเรื่อง ๆ แล้วกันว่าแต่ละเรื่องจะเอาอย่างไร ตอนนี่เรื่องที่ต้องดูคือเราเริ่มเปลี่ยนอายุขององค์กรอิสระ เพิ่มขึ้นก็มี เพิ่มจำนวนก็มี ลดอายุลงก็มี เพิ่มอายุก็มี พวกนี้จะให้ใช้อย่างไร ช่วยกันคิดว่าจะให้ใช้ไปข้างหน้าไม่กระทบถึงคนเก่า หรือจะไล่คนเก่าแล้วตั้งใหม่

นายอัชพร จารุจินดา : คงต้องเริ่มจากว่าคนเก่าจะเอาอย่างไรก่อน เพราะว่ากระบวนการสรรหาเปลี่ยนไป องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เราต้องการเปลี่ยนไป จริง ๆ แล้ว ควรจะเปลี่ยนทั้งหมด เลือกรุ่นใหม่ทั้งหมดแต่ไม่ตัดสิทธิคนเก่าซึ่งอาจจะได้รับเลือกเข้ามาถ้ามีการได้รับเลือก ถ้าอย่างนี้จะได้ใหม่ คือธรรมดาคนเก่าถ้าหมดวาระแล้วเขาก็หมดเลย เข้ามาไม่ได้เลย ทีนี้เราก็บังคับให้เขาหมดแต่ไม่ตัดสิทธิท่านที่จะได้รับเลือกเข้ามาใหม่ เขาก็ไปแข่งกับคนอื่นที่มีคุณสมบัติตรง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อย่างนี้สมัยก่อนที่ผ่านมาเราเคยทำใหม่ครับ อย่างที่ท่านอัชพรเสนอ ซึ่งเข้าท่านะครับ แต่ผมอยากจะเหมือนอะไรที่อ้างอิงหน่อยว่าเราเคยทำใหม่ หรือประเทศอื่นเขาทำใหม่

ประธาน : ก็มีทั้งที่ยอมรับนับถือกับไม่ยอมรับนับถือ ยอมรับนับถือก็คือว่าเป็นแล้วก็กันไปจนครบ ไม่ยอมรับนับถือคือเอาใหม่ ในบ้านเราก็มีอยู่เป็นประจำแต่ละคณะ ๆ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ อย่างองค์กรอิสระนี้ที่คัดสรรเข้ามานี้ บางอย่างบางอาชีพผมว่ายังไม่ตรงกับภารกิจขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง เข้ามาแบบสะเปะสะปะเลย เราน่าจะกำหนดว่าอย่างองค์กรอิสระ อย่าง ป.ป.ช. กกต. กรรมการสิทธิฯ นี้ ควรจะมีโควตาของแต่ละอาชีพที่จะตรงกับภารกิจขององค์กรนั้น ๆ ก็คน เพราะสมัครมานี้บางทีกรรมการสรรหาที่สรรหาแบบคงไม่ได้ดูว่ามาจากส่วนไหน อย่างกรรมการสิทธิฯ เขาบอกว่าควรจะมีประสบการณ์จากการทำงานเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนอะไรมาก่อน แต่ที่อื่นนอกจากนั้นก็ไม่ได้ระบุว่าควรมาจากส่วนไหน ภาคส่วนไหนที่จะทำให้ภารกิจบรรลุอย่างสมบูรณ์ อย่างดี ควรจะมีการกำหนดว่าแต่ละองค์กรควรมาจากส่วนไหน ภาคส่วนไหนที่จะทำหน้าที่นั้นให้ตรงกับภารกิจขององค์กรนั้น ๆ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมว่าถ้าเหตุผลคือถ้าจะเริ่มใหม่หมด ก็คงต้องอ้างหลักว่า completeness ขององค์กรอิสระแต่ละอันมันถูกกำหนดขึ้นมาใหม่ เมื่อกำหนดขึ้นมาใหม่ก็จึงมีเหตุที่มาองค์ประกอบต่าง ๆ หรือการสรรหาแตกต่างไปจากเดิม

ถ้าอย่างนี้เราก็ไม่ไปตัดสิทธิคนเก่าเขาอยู่แล้วที่เขาจะเสนอตัวเข้ามาใหม่ อย่างนี้ผมว่ามัน ฟังขึ้น แต่ว่าเขาจะเหลืออายุ อย่างของเดิมเท่าไรอันนี้ก็คงไม่ต้องเป็นประเด็นอะไรมาก ไม่อย่างนั้นก็จะยุ่งอีกว่าจะ cut off อายุเท่าไร ถ้าหากเราชัดเจนว่า กกต. กิติ กรรมกรสิทธิ กิติ หรือองค์กรทั้งหลายว่าอะไรคือ completeness ใหม่ที่ต่างกว่าเดิมที่ powerful ขึ้นอย่างที่ท่านประธานได้ชี้ว่าเป็นหลักในรัฐธรรมนูญใหม่ฉบับนี้ แล้วอายุวาระก็ลดลงหรือเพิ่มขึ้นก็ตามหรือวิธีการได้มาก็รอบคอบขึ้น หลากหลายขึ้น ถ้าเป็นอย่างนี้ผมว่าเขารับได้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ รู้สึกอันนั้นองค์กรอิสระเพิ่งตั้ง แล้วเขาก็ให้อยู่ครึ่งหนึ่ง ฉะนั้นอย่าง กกต. นี้ชุดแรกเขาก็อยู่ ๓ ปีครึ่ง ชุดท่านยุวรัตน์ชุดนั้นให้อยู่ครึ่งหนึ่งแต่ว่าไม่ตัดสิทธิที่จะมาเข้ารับการสรรหาใหม่ พอในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ตอนแรกในคณะกรรมการการยกร่าง ให้องค์กรอิสระอยู่ครึ่งเดียว ที่นี้ปรากฏว่ามีการแปรญัตติไปเข้าที่ประชุม สสร. สสร. บอกไหน ๆ มาแล้วก็ให้อยู่จนครบเลยปี ๒๕๕๐ เลยอยู่จนครบ ก็เลยว่าจะเอาอย่างไร ที่นี้ผมคิดว่่าก็คงจะสัมพันธ์กับเรื่องระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งด้วยว่าตกลงเอาอย่างไรแน่ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เพราะในตอนร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มีคนเสนอเหมือนกันว่าอายุขององค์กรในรัฐธรรมนูญไม่เท่ากัน ทำไมบางแห่ง ๙ ปี บางแห่ง ๗ ปี บางแห่ง ๖ ปี ก็มีคนเสนอว่าปรับให้เหมือนกันทั้งหมด ที่นี้เนื่องจากในการร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ทาง คมช. เขามีรัฐธรรมนูญชั่วคราวเหมือนว่าให้ออกจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ เป็นหลัก ฉะนั้นที่ประชุมเลยบอกเรื่องนี้เป็นเรื่องปลีกย่อยเลยไม่ได้พิจารณากัน เรื่องอายุขององค์กรอิสระก็เลยทิ้งไว้เหมือนเดิมหมด ใครอยู่ ๙ ปีก็ ๙ ปี อย่าง ป.ป.ช. ก็ทิ้งไว้อย่างนั้น กกต. ผู้ตรวจการแผ่นดินอะไรนี้

ประธาน : ฝ่ายเลขานุการลองไปทำตารางเทียบดูได้ไหมว่าองค์กรอิสระปัจจุบันนี้ ๑. อายุวาระแต่ละอันกี่ปี ๒. อายุกำหนดไว้เท่าไร ๓. คุณสมบัติที่เรากำหนดใหม่แต่ละอันแตกต่างกันไปจากของเดิมเท่าไร แล้วช่วยเช็กด้วยว่าแต่ละแห่งเขาอยู่กันกี่ปีแล้ว คือเวลาถ้าเราจะไปยกเลิกเขา ถ้าเขาอยู่ปี ๒ ปีก็ยังไม่เป็นไร ถ้าเขาเพิ่งเข้ามาอย่าง ป.ป.ช. นี่อาจจะต้องคิดหนักว่าจะทำอย่างไร

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ กรรมการสิทธิ เขาเพิ่งเข้ามาทั้งชุดเลยแล้ว ป.ป.ช. นี้กว่าจะได้โปรดเกล้าฯ กว่าอะไรก็ยากลำบากพอสมควร ก็เหมือนโหดร้ายเหลือเกินถ้าไปเลิกเขาโดยข้อ ๑ นี้คะ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประไพพิศ ๕/๓

ประธาน : แต่มันจะมีอยู่อันหนึ่งที่เราได้เพิ่มคุณสมบัติบางอย่างไป แล้วคุณสมบัติเหล่านั้นถ้าสมมุติว่าใครก็ตามที่เข้ามาแล้วคุณสมบัตินั้นขาดเราจะยอมยกเว้นให้ไหม ถ้ายกเว้นให้เราจะตอบคำถามอย่างไร

นางจรี วิจิตรวาทการ : ถ้าจะไม่ยกเว้นเราต้องกลับไปดูคุณสมบัติที่เราเขียนใหม่ว่ามัน specific แค่นั้น เฉพาะเจาะจงชัดเจนแค่นั้น ถ้าหลวม ๆ เขาก็ไม่ได้ขาด แต่จริง ๆ แล้วมีบางคนขาด ขาดในแง่ที่ไม่ได้ทำงานด้านนี้โดยตรงอย่างที่ท่านรองประธานว่า ไม่มี cut record ของงานที่ทำ ตำแหน่งที่มาทำอะไรอย่างนี้ ให้ช่วงสั้น ๆ ได้ไหมคะแล้วค่อยมาเลือกใหม่ เหมือนเป็นแบบไทย ๆ compromise กันนิดหนึ่ง

ประธาน : ลองไปให้เขาทำตารางมาดูแล้วค่อยคิดดูอีกที เพราะถ้าไปหักพรวดด้วยเขาก็น่าเกลียด

เลขาฯ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานคือเรื่ององค์กรอิสระก็มีนอกจากปัญหาเรื่องคุณสมบัติ อำนาจหน้าที่แตกต่างจากเดิมแล้ว กระบวนการได้มามีข้อพิจารณาอีกข้อหนึ่ง ก็คือเรื่องความเชื่อมั่นในองค์กรอิสระที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการปรองดองเราคงต้องยอมรับนิดหนึ่งว่าองค์กรอิสระเองก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นมา ฉะนั้นระบบความเชื่อมั่นในตัวองค์กรอิสระก็มีข้อพิจารณาในทางการเมืองอยู่พอสมควรทีเดียวว่าควร set zero ใหม่หรือไม่ ในเมื่อทุกอย่างจะเป็นกติกาใหม่หมดแล้วนี้คนกำกับกติกาควรจะมีการ set zero ใหม่เหมือนกันด้วยหรือไม่อย่างไร เพราะตอนนี้เรากำลังจะเริ่มนับ ๑ กันใหม่หมด ถ้าหากเรายังให้คงอยู่เหมือนเดิม ข้อขัดแย้งเดิมยังคงอยู่ก็คือว่าฝ่ายนั้นฝ่ายนี้ มันก็จะมีปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องของการปรองดองอยู่ค่อนข้างมากกว่าแล้วจะปรองดองกันได้หรือไม่อย่างไร ผมขออนุญาตฝากเป็นประเด็นไว้ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านปลกรณครับ ที่ท่านบอกว่าองค์กรอิสระแล้วก็ผลการพิจารณาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระนี้ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของปัญหา คนที่เขายอมรับส่วนหนึ่งก็มี แล้วท่านจะไปบอกเขาได้อย่างไรว่าองค์กรเหล่านี้ ๒ มาตรฐานหรือว่าทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ แล้วก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง เราต้องดูคนที่เขาไม่ยอมรับเขามีเหตุผลที่จะไม่ยอมรับหรือไม่ แล้วเหตุผลของคนที่ยอมรับนั้นมีอย่างไร เราต้องเทียบอันนี้ดูด้วยครับ เพราะฉะนั้นเราจะตีความว่าเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาผมว่าไม่ยุติธรรม

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : มันอาจจะไม่ใช่ความยุติธรรม แล้วมันเป็นปัญหาหรือเปล่า ถ้ามันเป็นปัญหาก็ต้องไปแก้ปัญหา ถ้าไม่เป็นปัญหาก็ไม่ต้องไปยุ่งอะไรกับมัน คือปัญหาอยู่ตรงนี้ด้วยว่าสมมติถ้าเริ่มต้นนับ ๑ ใหม่-เราจะมั่นใจได้อย่างไรว่าการเลือกจะเป็นไปอย่างที่เราต้องการที่เราคิด จะรอจนกระทั่งทุกอย่างเริ่มใหม่หมดแล้ว มี ส.ส. ส.ว. ใหม่แล้ว มีรัฐบาลใหม่แล้วค่อยเริ่มนับ ๑ ใหม่ ตอนนั้นถ้าสมมติว่าที่เราเขียน ๆ ไว้เรานึกว่าป้องกันไว้หมด สรุบบอกกันไม่ได้มันไหวไป การเมืองเข้าไปแทรกมันล้มทั้งยืนเลยไม่มีตัวที่จะค้ำเลย แต่ว่าถ้าสมมติว่าเราทิ้งตัวนี้ไว้ก่อนมันก็ยังพอมีหลักประกันว่าไม่ได้เข้าข้างใดข้างหนึ่งจนเกินไป แต่ก็ชักไม่แน่ใจเหมือนกันว่าระยะหลัง ๆ ที่เลือกกันมานี้คนเลือกก็นึกว่าพวกตัว ผมกำลังสงสัยว่าเข้าใจผิดหรือเปล่าว่าที่เลือกนั้นพวกตัว บางทีก็ยากต้องไปคอยดูหลักการเป็นสำคัญก็แล้วกัน ถ้าเอาทั้งหมดมาเทียบดูก่อนแล้วพอเราเห็นแล้วว่าหลักควรจะเป็นอย่างไรก็ค่อยวางหลักแล้วก็ค่อยไปดู มันยากไปหมด ทุกปัญหามันคาราคาซัง การปฏิรูปใครเคยเอาเอกสารการปฏิรูปที่เขาส่งมาไปดูหรือยัง ปฏิรูป ๓๐ กว่าอย่างอะไรของเขานี้ใครเคยเห็นไหม อาจารย์อุดมเคยดูหรือเปล่า

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมได้อ่านเพียงบางเรื่องไม่ได้ดูทั้งหมด คือดูของพวกตำรวจบ้าง ดูเรื่องกระบวนการยุติธรรมบ้าง ผมยังคิดว่าแนวทางบางเรื่องก็ไปด้วยกัน ผมเคยอยู่คณะกรรมการในชุดของกรรมการชุดก่อน แนวทางเรื่องปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมหรืออะไรต่าง ๆ นี่ก็จะมีแนวทางของมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกตำรวจนี่ก็จะคล้าย ๆ กัน ก็มาแนวทางนี้ว่าทำอะไร ตำรวจจะไม่ใช้อำนาจละเมิดสิทธิเสรีภาพอะไรต่าง ๆ แต่ว่าผมคิดว่าในหลายส่วนมันต้องการว่ามีคนมาคอยติดตาม บ้านเราปัญหาคือถามว่ากฎหมายมีปัญหาไหม บอกปัญหากฎหมายถ้ามองในเชิงเนื้อนี้ ไม่ได้มีปัญหา มันมีปัญหาว่าคนที่เป็นคนดูแลไม่ทำตามก็เลยกลายเป็นว่าแล้วทำอะไรจะให้เขาทำ นี่คืออย่างที่ท่านประธานเคยพูดว่าปัญหาเหมือนกับเป็นปัญหาของตำรวจเหมือนกันว่าตำรวจก็มีหน้าที่ดูแลกฎหมาย แต่ปัญหาคือพอเอาเข้าจริง ๆ เขาก็ไม่ดู เขาก็ดูบางเรื่อง บางเรื่องเขาไม่ได้ดู ปัญหาว่าใครเป็นคนมาประกบให้เขาต้องทำตาม อันนี้คือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิรูปบ้านเมืองของเรา ก็คือคนไม่มีวินัย

นายเชียรชัย ณ นคร : ผมสับสนอยู่นิดหนึ่งครับท่านประธาน คือตอนนี้เมื่อก๊อจากร่างที่เลขานุการฝ่ายอนุกรรมการร่าง ไปร่างมานี้มีพูดเรื่องของปฏิรูปอยู่ ที่นี้ยังงง อาจจะงงเองอย่างเช่นว่าปฏิรูปเรื่องระดับชาตินี้ มันจะไปกันอย่างไร ยุทธศาสตร์ชาติมันต้องมาก่อนแล้วค่อยไปพูดเรื่องปฏิรูป ผมเคยอ่านในตัว พ.ร.บ. ปฏิรูปที่สมัยร่างของอาจารย์บวรศักดิ์นี้ ตอนนั้นเสร็จแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประไพพิศ ๕/๕

ก็ยังคงคุยกับบางคนก็มีคนเขาบอกว่าออกจะเป็นวิชาการนามธรรมเกินไปอะไรทำนองคล้าย ๆ
อย่างนี้ ที่นี้พอดีผมก็งงคุยกับพี่วิระอยู่ว่ายุทธศาสตร์ระดับชาติมันจะมาก่อนหรือเปล่า หรือว่า
ปฏิรูปมาก่อนอะไรทำนองนี้ ไม่ค่อยแน่ใจ แล้ววันก่อนที่มีการแจกเอกสารของ สปท. นี้ ผมดูเขาทำ
เป็น timeline อะไรไว้เนี่ย ผมก็ไม่รู้อ่านตาไวเกินไปหรือเปล่าหรืออ่านผ่าน ๆ คือผมคิดว่าถ้าจะ
ปฏิรูปมันก็ต้องเริ่ม ๆ ไปตั้งแต่ปีแรก ๆ เหมือนกัน แต่เขียนดูจากตารางเหมือนกับบางเรื่องไปเริ่มปี
๒๕๖๐ อะไรอย่างนี้ เลยอ่านไปงง ๆ ว่าเรื่องนี้ทำไปรอไปอีก ๓ ปีค่อยเริ่มทำอะไรอย่างนี้ ไม่ค่อย
แน่ใจเหมือนกันว่าเป็นอย่างไร แต่ตอนนี้ที่ไม่ค่อยแน่ใจชนิดหนึ่งก็คือเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติกับ
ปฏิรูปครบว่าจริง ๆ แล้วมันควรจะมิกกฎหมายหรือมียุทธศาสตร์ชาติออกมาเป็นแนวทางก่อนหรือ
เปล่าแล้วค่อยมาพูดเรื่องปฏิรูปไปด้วยกันอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : คือเราจะเขียนรองรับเรื่องการปฏิรูปได้เราก็ต้องรู้ว่าเราจะปฏิรูปอะไร
อย่างไร ที่นี้ถึงตอนนี้เรารู้หรือยังว่าเราจะปฏิรูปอะไรอย่างไร เพราะดูจากที่วันก่อนนี้ที่คุณทินพันธุ์
ทำ chart มา ดูตรงนั้นออกไหมว่าเขาจะปฏิรูปอะไรอย่างไร ยังอยู่หรือเปล่าไปนั้น

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ คือเอกสารที่เขาเอามาแจก
หัวข้อปฏิรูปส่วนใหญ่จะเป็นข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปที่ผ่านการพิจารณาของ สปท. มาก่อน
เกือบทุกเรื่อง ที่นี้ว่าปัญหาที่เราเคยพิจารณากันมาแล้วครั้งหนึ่งก็คือว่าข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูป
ที่ว่ามันเป็น piecemeal คือเล็ก ๆ น้อย ๆ มันไม่ได้มองในภาพองค์รวมภาพใหญ่ ฉะนั้นก็เลย
ทำให้เกิดปัญหาว่าแล้วตกลงปฏิรูปอะไรแน่ แล้วทุกอย่างสัมพันธ์กันอย่างไรในทั้งหมดที่เขาเสนอ
ขึ้นมาเนี่ยเพียงแต่กำหนดกรอบว่าต้องเรื่องนั้นเรื่องนี้ แม้กระทั่งเอสเอ็มอีต่าง ๆ มันก็บอกไม่ได้ว่ามัน
มีความสัมพันธ์กับเรื่องอื่นอย่างไร แล้วจะส่งเสริมจะสนับสนุนกันอย่างไรเพื่อให้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นผมคิดว่าโดยตัวผมเอง ผมก็ยังไม่ชัดเจนว่าเขาจะปฏิรูปเรื่องอะไร
แล้วมันจะเกิดผลจริง ๆ จัง ๆ หรือไม่อย่างไรครับ

พลตรี วิระ โรจนวาศ : ขออนุญาตเพิ่มเติมครับ จากที่ท่านเห็นในเรื่องที่ทาง คสช.
เริ่มต้นก็มีการปฏิรูป ๑๒-๑๓ อย่าง แต่ในเนื้อหรือวิธีปฏิบัติเนี่ยตอนนี้ก็อย่างที่ปรกรณ์ว่า จะเห็นแต่ว่า
แนวทางตรงนั้น โดยเฉพาะเช่นเรื่องการปฏิรูปการศึกษาเนี่ยอย่างที่เราคิดหรือที่เราเห็นว่าควรจะเป็น
อย่างนี้ แต่ในขณะที่เดียวกันตอนนี้เราก็ยังไม่เห็นรูปร่างที่แท้จริงเลยนะครับ ก็เลยถ้าถามว่า
เห็นที่แท้จริงการปฏิรูปออกมาหรือยังเนี่ยมันก็ยังไม่สมบูรณ์แบบนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : มันเกือบจะเรียกว่ามีการพูดถึงการปฏิรูปกันทุกลมหายใจ แต่ยังไม่มีอะไรบอกเลยว่าปฏิรูปอะไร เรื่องไหน ที่เขาทำตารางมานี้เขาก็เอากฎหมายที่ทำไปแล้วไปใส่ในช่องว่าปฏิรูปเรื่องนั้นเรื่องนี้ แต่ว่ามันเพื่อผลอะไรนี่มันไม่บอก ตอนท้ายสุดที่แผนการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศก็การปฏิรูปด้านการเมือง ๑. การเลือกตั้งที่สุจริตและยุติธรรม ๒. ระบบพรรคการเมือง ๓. การกำกับควบคุมการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ๔. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๕. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง มันไม่ได้บอกว่าจะปฏิรูปอย่างไรให้เป็นอะไรอย่างไร มันบอกแต่ว่าปฏิรูปเรื่องอะไร แล้วอันนี้มันตื่นขึ้นมาเขียน ๆ ก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ที่ท่านประธานพูดเมื่อกี้ส่วนใหญ่อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญของเราอยู่แล้ว และผมเห็นว่าสิ่งที่เราจะปฏิรูปเพื่อความปรองดองนั้นเราต้องดูว่าอะไรที่เร่งด่วนที่ต้องทำก่อนเพื่อจะให้สร้างบรรยากาศในการปรองดองเราก็ต้องเร่งปฏิรูป เริ่มอันนั้นก่อน เพราะว่าเราจะทำทุกอย่างไปพร้อม ๆ กันคงเป็นไปได้ไม่ได้เพราะมีตั้ง ๑๒-๑๓ อย่างที่ทาง สปช. ได้เคยเสนอมา อะไรก็ตามที่เราต้องเร่งปฏิรูปเพื่อให้เกิดความปรองดองนี้ผมว่าเราต้องรีบทำก่อน แล้วก็แบ่งเป็นระยะ ๆ ว่าอันไหนที่เร่งด่วน ระยะต้น ระยะกลาง ระยะสุดท้าย แต่ที่สุดเราน่าจะพิจารณาอันนั้นก่อนหรือเปล่า

ประธาน : คือมัน ๒ อันครับ คือปฏิรูปกับการปรองดอง การปฏิรูปไม่ใช่เพื่อการปรองดอง เป็นการปฏิรูปเพื่อให้บ้านเมืองแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ลุล่วงไป ส่วนการปรองดองนั้นจะเป็นเรื่องของการที่จะออมชอม ผ่อนปรนกัน ฉะนั้นจริง ๆ เรื่องการปฏิรูปจะต้องพูดกันให้ชัดว่าเรื่องอะไร มีปัญหาอะไร แล้วจะแก้ด้วยวิธีไหน ซึ่งตรงนี้ไม่มี ดูเหมือนที่ท่านนายกฯ ให้ใครทำพวกนักวิชาการอยู่ข้างหลังทำมาเป็นทีละมแล้วที่แจก วิเคราะห์ได้ไหมพวกทำมาก่อน เมื่อตอนต้น ๆ ปฏิวัติเสร็จใหม่ ๆ ก็เห็นเอามาแจกกัน ไม่รู้ใครทำไว้ให้เรียบร้อยแล้ว

เลขาธิการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนครับ ช่วงแรก ๆ หลังจากทีปฏิวัติแล้วเอามาแจกคือทาง คสช. สั่งให้กระทรวง ทบวง กรม รวบรวมข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูปทั้งหมด แล้วก็มอบหมายให้ท่าน พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ เป็นคนรับผิดชอบ แล้วพลเอก สุรศักดิ์ ก็รวบรวมข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูปทั้งหมดเข้ามาเป็นเล่ม ๆ ที่เราเห็นหนา ๆ หลายเล่มอยู่ครับ แต่ว่าอย่างที่กราบเรียนคือมันเป็น piecemeal คือใครคิดอะไรได้ก็ใส่ ๆ เข้าไป โดยมุ่งหมายจริง ๆ คือมุ่งหมายงบประมาณไม่ได้มุ่งหมายปฏิรูป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประไพพิศ ๕/๗

ประธาน : แต่ท่านนายกฯ ท่านยึดตัวนี้อยู่ด้วยเป็นประจำครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : มันเป็น sector ค่ะ อันนั้นเป็นแต่หัวข้อ ๆ เป็นเรื่องต่าง ๆ อย่างที่คุณปรกรณ์พูดว่าเรายังจะต้องมีอะไรที่มาบูรณาการทั้งหมดให้มองว่าเป้าหมายเป็นอะไร ในสมัย สปท. เขาก็ส่งมา ๘ เรื่องที่เขาเลือกมาว่าเป็นวาระปฏิรูปที่สำคัญ ดิฉันจำได้ว่าตอนนั้นที่ส่งมา ในนั้นมีเรื่องหนึ่งคือเรื่องของการปฏิรูปคน สร้างคุณภาพของคน ที่นี่อนุกรรมการที่ของ สปช. ทำเรื่องนี้เขามองว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทุกอย่าง ถ้าไม่แก้ที่คนแล้วเราปฏิรูปประเทศไม่ได้ แล้วแก้ที่คนคือแก้เรื่องความคิด ค่านิยม ความเชื่อหลาย ๆ อย่าง ดิฉันจะเอารายงานมาให้ท่านได้ค่ะ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งไม่ใช่ทั้งหมด ในรายงานนั้นพยายามที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็นต่าง ๆ อย่างเช่นให้เศรษฐกิจดีขึ้นถ้าคนยังมีค่านิยมแบบนี้ ไม่เอาจริงเอาจังถ้าการศึกษาไม่แก้แบบนี้มันก็จะไม่เกิดผลอะไร Link ไปถึงสาธารณสุข ถึงเรื่องต่าง ๆ เลย เป็นความพยายามที่จะเชื่อมโยงประเด็นของปฏิรูปต่าง ๆ โดยใช้หัวใจของการปฏิรูปคือที่ตัวคนค่ะ ว่าจะนำมาให้ท่านค่ะ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เราทำหนังสือไปถามสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ไหมว่ามาถึงวันนี้ท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นจะต้องปฏิรูปเรื่องอะไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อะไร ด้วยวิธีการอย่างไร ภายในเวลาเท่าไร ๔ คำถามนี้ แล้วช่วยบอกมาหน่อย เพื่อเราจะเอามา support ในการเขียนรัฐธรรมนูญของเรา แทนที่เขาจะไปยุ่งเรื่องระบบเลือกตั้งอะไรุ่นวายไปหมด ทำไม่ไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง

นางจรี วิจิตวาฑการ : ท่านประธานคะโดยโครงสร้างและระบบมันทำให้ออกมาเป็นอย่างนั้นค่ะ เพราะว่าคนถูกจับให้แบ่งเข้าไปในกลุ่มต่าง ๆ สมมุติว่ามีอยู่ ๑๑ พรรมาธิการก็ไปทำเฉพาะเรื่องของตัวเอง แต่มันไม่มีชุดที่ว่าจะประสานร่วมกันหมด ที่นี้ตอนสุดท้ายของ สปช. ก็มีความพยายามที่มีอาจารย์เทียนฉายให้หลายคนมานั่งแล้วมาสรุปเชื่อมโยงสังเคราะห์ข้อต่าง ๆ หรือจะเอาอันนั้นมาดูสักหน่อยก็ได้ แต่ว่าจริง ๆ แล้วมันก็ยังเป็น sector specific แต่ละเรื่อง ๆ ที่นี้เป็นหัวใจที่จะรวมกันทั้งหมดนี้อาจจะต้องมีการเชื่อมโยงกันอีกนิดหนึ่ง มีความพยายามอันเดียวที่ดิฉันพูดก็คือเรื่องของคนว่าจะเปลี่ยนคนได้อย่างไร ถ้าคนไม่เปลี่ยนแล้วการพัฒนาทุกด้านมันจะไม่เกิดผลค่ะ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เสริมหน่อยครับท่านประธาน คือมันมีของ สปช. แล้วก็มี สปท. ซึ่งอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ได้เนาะครับ สำหรับของ สปช. นี้มีบทสังเคราะห์ที่มีทั้งวิสัยทัศน์ประเทศไทยแล้วก็ขั้นตอนถึงปี ๒๕๖๐ ๒๐ ปีข้างหน้าเป็น phasing ไปเนาะครับ แล้วก็อุปมาเป็นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องบินมีระบบกฎหมายมีการศึกษามีอะไรต่าง ๆ อันนี้มันมีอยู่เรียบร้อยแล้วเนาะครับเป็นบทสรุปก็มีเนาะครับ ถ้าอย่างไรเดี๋ยวติดต่อมาให้เลยครับ

ประธาน : ลองเอามาดูกันหน่อยดีไหมครับ เพราะว่าเราอาจจะต้องไปดูว่าเขาคิดเรื่องอะไรกันบ้าง แล้วคิดเรื่องอะไรนี้จะถึงตอนที่แล้วจะทำอะไรตัวนี้ เพราะส่วนใหญ่บอกว่าสังคมเราไม่ดี ต้องสร้างความเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำ แก้ปัญหาความยากจน so what มันไม่เคยออกมาเสียทีเนาะก็เล่ม ๆ มันก็ไม่เคยออกมา

นางจรี วิจิตวาฑการ : แล้วใครไปทำอะไรในบางเรื่องมีค่ะ อย่างของเศรษฐกิจที่คุณสมชาติเป็นประธานเขาก็มีค่อนข้างจะเป็นรูปธรรม แต่เป็นเฉพาะในเรื่องของเขา ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจไม่ให้มีการผูกขาด เรื่องภาษี เรื่องอะไรเขาค่อนข้างดี แต่มันเป็นเรื่องของแต่ละ Sector อาจจะเพราะอยู่ไม่นานพอการที่จะ synthesize สถานสงเคราะห์ทั้งหมดอย่างจริงจังแล้วหาประเด็นหลักที่จะขับเคลื่อนไปทั้งหมดอะไรเป็น priority ๑ ๒ ๓ ๔ อาจจะไม่ได้ทำอย่างนั้น

คือว่าต่างคนต่างทำ ทีนี้ถ้าเราจะเอามาคุยอีกทีแล้วก็พิจารณาก็อาจจะเป็นไปได้เดี่ยวจะนำมาให้พิจารณากันนะคะ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมมีไฟล์อยู่ในนี้เป็นทั้ง PowerPoint กับ Word เดี่ยวผมจะส่งให้คุณปรกรณ์ก็แล้วกันนะครับจะให้เห็นได้ครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ คือผมมานั่งนี้ ๆ ตอนที่ผมมีเรื่องปฏิรูป ตอนนั้นที่ผมไปหยิบตัวร่าง พ.ร.บ. มาอ่าน ๆ ดู พอมานึกถึงสภาพหรือข้อคำถามที่เคยเจออะไร ทำนองคล้าย ๆ อย่างนี้ วันนี้โซห่วยเจ็ทหมดเพราะ 7-Eleven คือบางคนที่นั่งคุยด้วยเขาไม่ได้ไปสนใจว่าปฏิรูปแล้วมันอาจจะเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์พูด คือว่า how to นี้ไม่ได้พูด ทีนี้เขาบอกว่า บางเรื่องปัญหามันมองเห็นอย่าง 7-Eleven โซห่วยเจ็ท อย่างนี้บางทีคนทั่วไปเขาอาจจะไม่ได้ไปนึกอะไรที่มันลึกซึ้งมาก เขาเห็นที่มันใกล้ตัวหรือว่าวันก่อนเจอคนหนึ่งเขาบอกว่าเชียงรายตอนนี้คนจีนเข้ามาซื้อเป็นแถว ซื้อกิจการใช้ชื่อคนไทยซื้อไปแล้วอาชีพคนไทยก็หมด เขาก็มองเห็นอย่างนี้ที่มันใกล้ตัว อย่างนักธุรกิจบางคนที่เคยคุยเขาก็บอกว่าจะจัดการอย่างไร ทีนี้อย่างปฏิรูปเวลาไปอ่านดูในเรื่องของแนวคิดหรืออะไรก็แล้วแต่จะเป็นอย่างที่ท่านอาจารย์พูดนะครับ สุดท้ายปลายทางจะ ทำอย่างไร เพราะสมมุติอย่างวันนี้เรื่องของกฎหมายแข่งขันทางการค้า ป้องกันการผูกขาด พอถึงเวลาหนึ่งก็มาพูดทำนองคล้าย ๆ ว่ามีปัญหาที่ตัวโครงสร้างของคณะกรรมการ ซึ่งจริงเท็จหรือเปล่า ก็ไม่รู้ เพราะว่าจริง ๆ แล้วสมมุติว่าวันนี้จะไปบุก CP All ไม่ให้มันผูกขาด 7-Eleven อันนี้ผมว่ามัน อาจจะไม่ได้เกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการป้องกันการผูกขาดทางการค้าด้วยซ้ำไปอะไร อย่างนี้ คือเพียงแต่เล่าให้ฟังว่าเท่าที่เคยคุยพอมมีคนพูดเรื่องปฏิรูปขึ้นมาพอเขาไปยกตัวอย่างเรื่องแบบนี้มันก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร เขาก็ถามกลับว่าแล้วคุณกล้าออกกฎหมายไปจัดการ CP หรือเปล่า อะไรอย่างนี้ ส่วนใหญ่มันเจออย่างนี้ครับ

ประธาน : มันเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจากผลของความไม่พร้อมของคน ไม่พร้อมทั้งทางด้านวินัย ไม่พร้อมทั้งความขยันหมั่นเพียร ไม่พร้อมทั้งความรู้ เพราะฉะนั้นอย่าง ญี่ปุ่น ถามว่าทำไม 7-Eleven เจาะไม่ได้ มันมีแต่ว่าก็ไม่ได้ทำอะไรให้ชาวบ้าน เพราะแต่ละคนเขามีวินัยของเขา เขารู้การที่จะต้องรักษาแหล่งทำมาหากินของเขา แล้วก็พัฒนาแข่งกันไปก็อยู่ได้ แต่ของเราที่ร้านโซห่วยนี่ถามว่าถึงวันนี้ถ้ายังมีอยู่นี่เราอยากเดินเข้าไปไหม ผู้ซื้ออยากเดินเข้าไปไหมก็ร้านโซห่วยมันฝุ่นตลบกองอึไหละไหละมันก็ไม่มีใครเดิน แต่ถ้าร้านโซห่วยมันเปลี่ยนใหม่ทำแบบใหม่บางคนใกล้บ้านมันก็ไปซื้อ เพราะมันจะมีของมากกว่า 7-Eleven ถ้าร้านโซห่วย

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ธรรมดาไปทำแบบญี่ปุ่นที่เราเข้าไปก็เดินหน้า มันก็เดินเข้าไปเราไปญี่ปุ่นเราเข้าร้าน Lawson ของมันที่ไหนเราก็ไม่เข้า เราไปเข้าร้านเล็ก ๆ อะไรพวกนั้นมันก็มีเอกลักษณ์ของมัน แต่เมืองไทยพอไปถึง 7-Eleven มันกลายเป็นของที่ทันสมัยกว่าเพราะคนของเราไม่ปรับไม่พัฒนาแล้วเมื่อเป็นคนไม่มีวินัยมันก็ยิ่งไปกันใหญ่เลย

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ คือพอตีวันก่อนมีโอกาสนั่งคุยกับเจ้าอาวาสวัดสุทธิวาราม เดินทางบ๋อยไปหลายที่ก็กลับมาคุยให้ฟัง ผมไม่รู้ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรนะครับ แต่ฟังเหมือนกับว่าท่านไปยกตัวอย่างของเกาหลี แล้วก็พูดถึงบริษัทที่มันเป็นหน้าเป็นตาของประเทศอย่างซัมซุง LG หรืออะไรก็แล้วแต่ และท่านก็ไปเปรียบเทียบกับญี่ปุ่น เกาหลีบอกว่าจริง ๆ แล้วในอุตสาหกรรมพวกนี้มันเหมือนกับว่าถ้าตัวยักษ์มันเล่นระดับบนคือมันก็เล่นระดับบน แต่ถ้าเป็นอุตสาหกรรมเล็ก ๆ ที่มันต่อเนื่องมันก็จะปล่อยให้ local เป็นคนทำคือมันก็เหมือนกับมีการวางกติกาว่าคุณต้องไม่ไปทำลายระดับข้างล่างให้โอกาสเขาอะไรอย่างนี้ คือผมก็พอเข้าใจอยู่ว่าเมืองไทยมันคงทำลำบาก แต่มันเหมือนกับว่ามันมีการจัดระดับในการแบ่งสรรปันส่วนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำอาชีพเรื่องของผลกำไรที่ค่อนข้างชัดเจน คือเมืองไทยเองพอฟังเจ้าอาวาสคุยแล้วก็กลับมาคิดว่าเราจะแก้ปัญหามาอย่างไรก็นึกไม่ค่อยออก เพราะว่าจริง ๆ แล้วเหมือนกับเคยนึกตัวอย่างสมัยก่อนที่เคยบอกว่าเมื่อก่อนที่มีปัญหาเรื่องของการแข่งขันกันระหว่างบริษัทใหญ่ ๆ นี่มันต้องออกกฎหมายมาทุบบริษัทใหญ่ให้เป็นบริษัทเล็ก ๆ เพื่อจะได้เกิดการแข่งขันกันได้ แต่ตรงนั้นก็พอจะหาเหตุผลอธิบายให้ตัวเองฟังได้เหมือนกันว่าเหตุผลที่มีกำลังที่ออกกฎหมายมาทำให้เกิดการทุบเป็นบริษัทเล็ก ๆ ได้เพราะว่าแต่ละมลรัฐมันมีพลังของมันในการที่จะต้องแข่งกันมันก็เลยไปทำให้กฎหมายของ federal มันออกมาได้ แต่ของบ้านเรามันไม่มีกำลังแบบนั้นมันก็เป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐส่วนกลาง ทีนี้พอออกมาอาจจะผิดจังหวะ ผิดเวลา เพราะว่าออกมาตอนที่ยักษ์มันคุมพื้นที่หมดแล้ว แล้วเราก็เลยไม่รู้จะทำอย่างไรอะไรอย่างนี้ นี่เพียงแต่พูดด้วยความเป็นห่วงเพราะว่าพอไปคุยเรื่องปฏิรูปอะไรพอพูดไปผมเข้าใจว่าหลายคนทางสังคมเองเขาก็จะมองสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเขาก่อน แล้วก็บางทีพอใกล้ตัวก็อาจจะไม่ได้มอง ผมก็เลยคิดว่าอาจจะจะเป็นเหตุผลหนึ่งตอนที่ไปอ่าน พ.ร.บ. ปฏิรูปประเทศแล้วเอาไปนั่งคุยกันหลายคนเขาเลยไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าไร เพราะเขาไปสนใจปัญหาใกล้ตัวเองมากกว่า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับคิดต่อจากที่ท่านถามเมื่อกี้ ผมว่าจะดีไหมถ้าเกิดว่าให้โฆษกเราลองพูดในที่สาธารณะว่าเราคิดถึงเรื่องเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

พรเทพ ๖/๔

แล้วรัฐธรรมนูญของเราถ้าจะได้ผลอย่างน้อยต้องมี ๒ เรื่องนี้ แต่ที่นี้เราอยากจะรู้ฟังความคิดเห็นของคนทั้งหลายนอกจากองค์กรที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบในเรื่องการปฏิรูปโดยตรงอย่าง สปช. แล้วเราก็คงอยากจะฟังพรรคการเมือง เพราะว่าคนเหล่านี้จะเป็นคนกำหนดนโยบายต่อไป พรรคการเมืองกลุ่มการเมืองทั้งหลายคือเรา scope ลงมาเล็กลงหน่อยไม่จำเป็นต้องทั่วไป เพราะคนเหล่านี้เนื่องจากมีหน้าที่ในการต้องมานำพาประเทศชาติต่อไปมีความคิดความเห็นอะไรที่อยากจะทำเรื่องการปฏิรูปให้เรายกใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญอันนี้จะดีไหม เพราะผมว่ามันจะตอบเวลาจะอธิบายหลังจากที่เราไปต่างจังหวัด ความจำเป็นเหตุอะไรต่าง ๆ ผมว่ามันน่าจะมารับกันพอดี

ประธาน : โฆษกครับไปได้ไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมลองเช็กดูว่าในชุดของท่านอาจารย์บรรศักดิ์ที่มีอยู่ ๒ ร่าง ร่างแรกเขาเสนอมาประมาณ ๑๕ ด้าน แล้วก็พอร่างที่ ๒ เอมายุบรวมกันเหลือแค่ ๔ มาตรา เอาหลาย ๆ ด้านมายุบรวมกันเรื่องการศึกษ เรื่องกฎหมาย เรื่องกระบวนการยุติธรรม เรื่องบริหารราชการแผ่นดินอะไรอย่างนี้มายุบรวมกัน เรื่องการศึกษา สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรมอะไรต่าง ๆ มายุบรวมกัน ผมเข้าใจว่าอาจจะเป็นเพราะถูกต้องว่าเขียนยาวเหลือเกินก็เลยมายุบรวมเหลือแค่ ๔ มาตราหลังจากที่ขยายปฏิรูป ๑๕ ด้าน ผมดูแล้วจริง ๆ เขาก็มีรายละเอียดพอสมควรหมายถึงว่าในแง่ของมาตรการ เพียงแต่มาตรการเหล่านั้น เพราะเรามองลงไปรายละเอียดมันเหมือนกับว่าต้องมีคนมาขยายความเพราะว่าทำที่สุดเหมือนกับเขียนแล้วเรารู้กันเองว่าเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้โดยที่มันไม่มีรายละเอียดที่พอจะไปผลักดัน บางครั้งบอกให้จัดตั้งองค์กรหรือว่าเพิ่มอำนาจของกลไกบางกลไกเพื่อจะให้ทำหน้าที่ผลักดันให้ได้ อันนี้มันเป็นทิศทางที่เขาเสนอไว้ เพียงแต่ถ้าเรามองแบบคนที่จะไปทำบางที่มันอาจจะต้องทำให้เห็นแผนมากกว่านี้ จะบอกว่าเขาไม่ได้ทำอะไรเลยก็ไม่ใช่ คือเขาก็ทำเพียงแต่เวลาเราจะไปทำให้เกิดผลในรายละเอียดมันอาจจะต้องมานั่งคุยกันว่าอะไรที่มันก่อนอะไรหลังหรืออะไรจำเป็นมากน้อยอย่างไรอาจจะมีข้อจำกัด แต่ว่าที่ท่านพูดถึงเรื่องว่าควรจะให้โฆษกออกไปพูดผมก็ค่อนข้างเห็นด้วยว่าเราอาจจะจำเป็นที่จะต้องพูดด้านนี้เพราะว่าที่ผ่านมาเราอาจจะพูดเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปค่อนข้างน้อย ทั้ง ๆ ที่มันอยู่ในกรอบ ๑๐ เรื่องที่เราจะต้องทำ โดยเฉพาะข้อ ๑๐ ที่นี้การพูดถึงเรื่องนี้ถ้าเราทำมาก็คงบอกว่า ๒ เรื่องนี้จะอธิบายอย่างไรเกี่ยวกับว่าเราคิดว่าถ้า ๒ เรื่องนี้ทำได้เราจะคิดว่าน่าจะประสบความสำเร็จในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ได้ อันนี้ผมคิดว่าต้องไปทำการบ้านนิดหนึ่งว่าปฏิรูปการศึกษาจะส่งผลถึงอะไรบ้าง ปฏิรูปเรื่องการบังคับใช้กฎหมายจะส่งผล

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ด้านหนึ่งด้านใดได้บ้าง แล้วตัวสิ่งที่เราจะทำเป็นกฎหมายลูก ผมไม่ทราบว่าจะถ้าเกิดเราพอมี idea ก็อาจจะบอกรายละเอียดได้บ้างว่ากฎหมายลูกที่เราอยากจะทำมันจะมีเนื้อหาสาระอย่างไรที่พอจะทำให้คนเกิดความคิดว่าอันนี้ถ้าทำแล้วจะส่งผลที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง ผมค่อนข้างเห็นด้วย เพียงแต่ว่าต้องมานั่งเขียนร่างรายละเอียดกันว่าจะเอาไปเผยแพร่อย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตให้ข้อมูลเสริมที่คุณภัทระเราเคยให้นัด้าทำ โพลให้เราเมื่อวันที่ ๒๙ เดือนพฤศจิกายน ผลก็ออกมาว่ามากที่สุด ๕๘ เปอร์เซนต์ก็การศึกษา แล้วก็ ๕๒ เปอร์เซนต์การเมือง ๓๙ เปอร์เซนต์กระบวนการยุติธรรม ในเรื่องหลัก ๆ แต่ละอันเขาก็มี ranking ให้ เช่น การศึกษานี้ก็ให้ปฏิรูปครูก่อนนะ ถัดมาเป็นหลักสูตร ถัดมาเป็นสื่อการสอนอย่างนี้นะครับ ตำรวจอันแรกก็ต้องการบังคับใช้กฎหมายนะ อันที่ ๒ ถัดมากระจายอำนาจงานตำรวจนะ อันที่ ๓ งานสืบสวน อย่างนี้เป็นต้น หรือนักการเมืองเขาก็บอกปฏิรูปการเมืองก็คือปฏิรูปคุณภาพนักการเมืองมากที่สุด การเลือกตั้ง แล้วก็มาการใช้อำนาจฝ่ายบริหาร ก็เรียงมาให้พอสมควร ที่นี้ก็อยู่ที่ว่าเราจะใช้ประโยชน์จากโพลที่ startup นี้อย่างไรไปถามรายละเอียดก็ได้มันจะได้ต่อเนื่อง อันนี้เรียนเป็นข้อมูล ขอขอบคุณครับ

ประธาน : อาจารย์เกียรติชัยพูดถึงเกาหลี พูดถึงดิจิทัลจะเล่าให้ฟังว่ามันน่าอนาถใจขนาดไหน เวลานี้ทุกคนรู้แล้วว่าประเทศทั้งหลายจะพัฒนาแล้วจะไปได้เร็วเอาชนะกันได้ด้วยดิจิทัล เพราะว่ามันไปนอกโลก มันไม่ได้ทั้งหมดมันจะไปอยู่ที่กลไกการใช้ให้เป็น รวมทั้ง content จากดิจิทัล ดูจากเกาหลีเป็นตัวอย่างว่าเขาพัฒนาจากคนไม่ค่อยรู้จักเป็นกระทั่งคนรู้จักทั่วโลกด้วย content ของดิจิทัล ทำเพลง ทำหนัง ทำละครอะไรต่ออะไรจนกระทั่งคนพากย์ของเกาหลีนี้เปลี่ยนไปเลย แล้วเขาสามารถเปลี่ยนภาพจากผู้ชายที่กักขฬะกลายเป็นผู้ชายที่น่ารักในสายตาคนได้ด้วยระบบนี้ทั้งนั้น แล้วเขาก็ใช้ของเราก็ทำกฎหมายพวกนี้เสร็จไปติดอยู่ที่รัฐมนตรีกับปลัดกระทรวง เพราะตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเอาอำนาจนี้ไปอยู่กับใคร กลัวว่าถ้าไปอยู่เป็นองค์กรใหม่ แล้วกระทรวงจะหมดอำนาจ คิดดูเถอะว่าบ้านเราจะพัฒนาไปได้อย่างไรถ้าคนที่เป็รัฐมนตรียังคิดอยู่แต่เพียงเท่านี้ แล้วทำกฎหมายเสร็จหายไป ๖ เดือน นายก็สงสัยว่ามันหายไปไหนก็แรงไป ๆ มันก็ไปอยู่ที่รัฐมนตรี เพราะว่าคนมันไม่ คือการที่จะทำให้คนออกนอกกรอบว่ารัฐบาลที่ดีคือรัฐบาลที่ทำงานน้อยที่สุดไปอยู่กับชาวบ้านน้อยที่สุดเป็นเรื่องยากมาก ผมใช้ความพยายามอธิบายเขามาเกือบ ๒๐ ปี แล้วคนมาเป็นรัฐมนตรีก็จะคิดอย่างเดิมอีกต้องเอาอำนาจไว้ แล้วต้องกระทรวง ทบวง กรมเป็นคนทำ ความจริงมันล้ำสมัยแล้ว ประเทศจะเจริญได้ต่อเมื่อกระทรวง ทบวง กรมทำงาน

น้อยที่สุดเพราะว่าพอลงมือไปทำอะไรเข้ามันจะเป็นอุปสรรคขึ้นมาทันทีให้ชาวบ้านเขาทำแล้วนั่งดูเขา ถ้าเขาติดขัดก็ไปช่วยเขา นั่นแหละถึงจะเจริญได้ แต่ว่าตรงนี้แก้ยากมาก ยังไม่รู้จะทำอะไร เรื่องปฏิรูปนี่คือของเราเน้น ๒ อย่าง อันนั้นเราคงต้องเขียนแน่ แต่จะเขียนอย่างไรไม่รู้แน่ครับ แต่ที่กำลังพูดถึงคือปฏิรูปส่วนอื่น ๆ ที่ สปท. เขากำลังทำกันอยู่ ถ้าเราไม่เอ่ยเลยเดี๋ยวเขาจะหาว่าเราไม่เอื้องานเขา คราวนี้ผมกำลังมานั่งคิดว่าเวลาที่เราเขียนอะไรลงไปรัฐธรรมนูญเราก็เขียนมากไม่ได้ เพราะเราจะไปเขียนวิธีการก็ไม่ได้ เพราะวิธีการมันจะเดินได้มันควรจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ปัญหาที่จะต้องขบคิดกันและช่วยกันคิดก็คือว่าแล้วทำอย่างไรที่เราพูดกันไว้ในรัฐธรรมนูญ มันถึงจะเกิดผลในทางปฏิบัติได้มีการไปดำเนินการปฏิรูปกันอย่างจริง ๆ จัง ๆ โดยรัฐบาลที่เข้ามา ก็จะต้องยอมรับนับถือในการที่จะต้องเดินไปข้างหน้า ส่วนวิธีการอาจจะเปลี่ยนได้ก็เปลี่ยนไปตามนโยบายของตัวเอง แต่เป้าหมายเป็นไปไม่ได้ใหม่ในปฏิรูปแต่ละเรื่องเราเขียนเป้าหมาย ต้องมีการปฏิรูปเรื่องนี้เพื่อให้เป็นอย่างนี้ ปฏิรูปเรื่องนี้ให้เป็นอย่างนี้ แล้ววิธีการไปคิด แต่ว่าถ้าทิ้งไว้เฉย ๆ มันก็อยู่ในรัฐธรรมนูญอย่างนั้นแหละเป็นถาวรตลอดไป มันจำเป็นใหม่ที่เราจะต้องคิดกลไกอะไรขึ้นมาสักอันหนึ่งที่จะทำให้การปฏิรูปนั้นมันเกิดผลเดิหน้ามีการคิดต่อจริง ๆ จัง ๆ อย่างเดียวกับที่รัชกาลที่ ๕ ท่านปฏิรูป ท่านทำจริง ๆ จัง ๆ แล้วอายุรัชกาลของท่านยาว ท่านก็ทำได้จนสำเร็จแต่นี้มันไม่ยาว แต่ถึงรัฐบาลเข้ามาก็ ๔ ปี การปฏิรูปหลายเรื่องมันจะไม่สามารถทำได้เสร็จภายใน ๔ ปี ยกตัวอย่างเช่นการศึกษาอย่างนี้มันก็ทำไม่ได้ ที่นี้จำเป็นที่จะต้องมิกลไกอะไรที่จะสานต่อผลักดันให้มันเกิดการปฏิรูปจริง ๆ จัง ๆ อยากฝากพวกเราไปช่วยกันคิดว่าถ้าเราคิดออกแล้วเราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญบางทีจะเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ในชีวิตของเรา แต่ว่าคิดกันให้รอบคอบ คิดกันหลาย ๆ ด้าน ช่วยกันคิดหรือต่างคนต่างคิดมาแลกเปลี่ยนกันก็ได้ เชิญครับ

นายธีรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ คือตรงนี้ผมเคยสับสนตัวเอง เพราะว่าคือกำลังคิดว่าการบริหารประเทศนี้ที่มันเติบโตได้คือมันมี platform มันมีทิศทางที่มันชัดเจนแล้วขึ้นมาคนที่บริหารก็จะ follow ตรงนั้นมันไม่ได้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาตามนโยบายของพรรคการเมืองที่ผลักดันเข้ามามีอำนาจ ที่นี้พอรัฐบาลปัจจุบันพูดถึงยุทธศาสตร์ชาติมันก็คิดเหมือนกันว่าทำอย่างไรให้ยุทธศาสตร์ชาติมันเป็นหลักที่พรรคการเมืองต้อง follow คือถ้าบอกว่าให้พรรคการเมือง follow ยุทธศาสตร์ชาตินี้พรรคการเมืองก็จะโวยวายว่านโยบายของตัวเองที่หาเสียงมามัน commit กับประชาชนบ้าง แต่ถามว่าในขณะที่ตัวพรรคการเมืองเองก็ไม่มี platform ที่จะบอกให้ชัดเจน ผมก็ยังไม่เคยเห็นพรรคไหนพูดเลยว่า ๕ ปี ๑๐ ปี ๒๐ ปี ประเทศไทยจะเป็น

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

อะไรอย่างไร อาจจะมีพูดออกมาบ้าง ลักษณะแบบเป็นวาทกรรมเป็นอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่ว่าจริง ๆ ทุกพรรคก็คือจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้า เพราะฉะนั้นตัว platform ที่มันเดินไปข้างหน้า พอมันไม่มีพอจะคิดว่าจะกำกับอย่างไรให้มันมีก็ยังหาคำตอบจะไป counter พรรคการเมือง อย่างไรก็ตามว่าคุณต้อง follow ตรงนี้ พออาจารย์พูดถึงว่าจะมีกลไกอะไรมากำกับให้มันเดิน คือใจผมคิดว่าการบริหารสมัยใหม่คือมันต้องมีทิศทางที่ชัดเจน มันไม่ใช่เป็นการบริหาร คือเหมือนปัจจุบัน เราไม่ได้มีเวลาพอจะมานั่งลองผิดลองถูก พรรคการเมืองนั้นนโยบายเป็นอย่างไรทำอะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนั้น แต่ยังคงไม่ออกว่าจะอย่างไร แต่ว่าเคยคิดกับตัวเองอยู่หลายครั้งว่าขนาดประเทศไทย มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติซึ่งมันควรจะใช้เป็นหลักได้ในการพัฒนา พรรคการเมือง ก็ไม่ได้สนใจ เข้าใจว่ามีแต่สมัยรัฐบาลพลเอกเปรมเท่านั้นเองที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักในการบริหาร ซึ่งถ้ามองในเรื่องการบริหารผมว่าการบริหารแบบมีแผนที่ชัดเจนมันดีกว่าการบริหารแบบไม่มีแผน ถ้าผมมองตอนนี้ผมยังรู้สึกว่าการบริหารประเทศแบบไม่มีแผนในอนาคตอะไรเลย มีแต่นโยบายซึ่งหาเสียงเป็นช่วง ๆ เท่านั้นเอง ผมยังเคยสับสนว่าตกลงถ้าประเทศมีแผนพัฒนาที่ชัดเจนแล้วนโยบายพรรคการเมืองมันจะอย่างไร มันจำเป็นจริงหรือเปล่า คือมันเหมือนกับเคยฟังนักวิชาการบางท่านพูดถึงอย่างอเมริกาบอกว่า ถ้าเดโมแครตขึ้นรู้เลยว่า ทิศทางการบริหารจะไปอย่างไร ถ้ารีพับลิกันขึ้นจะไปอย่างไรมันรู้เลย ของเราเองไม่มีทางรู้พวกนี้เลยก็ยังสับสนอยู่เหมือนกัน

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย : จริงๆ ในเรื่องของการปฏิรูปอะไรผมเข้าใจว่ามันเป็นเหมือนกับสิ่งที่ท่านอาจารย์เคยถามว่าเราจะทำอย่างไร คือหมายความว่าผมรู้สึกว่าเราต้องมองดูข้างหน้าว่าเราหวังจะให้ประเทศเห็นอะไรอย่างไรบ้าง ซึ่งเรียนตรง ๆ พวกเราเป็นนักกฎหมายเราอาจจะมองเห็นไม่ชัดมากนักนอกจากสิ่งที่พวกเราคุ้นเคยในเรื่องกระบวนการยุติธรรมอะไร แต่ว่าถ้าเป็นเรื่องเศรษฐกิจผมมีความรู้สึกว่าจะต้องใช้คนทางด้านเศรษฐกิจที่มองคาดการณ์ไปข้างหน้าว่าเป็นอย่างไร สังคมอาจจะมีท่านอาจารย์จรีในการดูว่าสิ่งที่คาดหวังข้างหน้าเป็นอย่างไร สื่ออาจจะคุณภัทระที่พอบอกได้ แต่ทั้งหมดอาจจะเป็นมุมมองของคนคนเดียว มันจะเป็นไปได้ไหมถ้าสมมุติคุณภัทระไปชวนหลาย ๆ คนอาจจะไม่ใช่คนในสื่ออย่างเดียว อาจจะคนนอกสื่อแต่ว่าเป็นคนที่เห็นประเด็นอะไรเกี่ยวข้องกับสื่อคุยดูว่าเขาอยากเห็นอะไรต่อไปข้างหน้าใน ๕-๑๐ ปีข้างหน้า สังคมท่านอาจารย์จรีก็ลักษณะอย่างเดียวกัน ซึ่งจริง ๆ ผมคิดว่าลักษณะอย่างนี้ทาง สปท. เขาน่าจะได้ทำ แต่ผมไม่ค่อยแน่ใจว่าจริง ๆ ได้ทำแค่ไหน หรือแม้กระทั่ง สปช. ที่ทำอยู่

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

นั่นทำแต่ว่าเป็นเฉพาะกลุ่มหรือเปล่า ที่นี้กลุ่มเล็ก ๆ พวกนี้อาจจะมองไม่เห็นอะไรที่มันตีมากเท่าไร ซึ่งพวกนี้ผมรู้สึกว่ามีบางที่มันดูเฉพาะบริบทของไทยอย่างเดียวอาจจะไม่ได้ ต้องดูต่างประเทศ ผมได้โพสต์เรื่องของเกี่ยวกับการปฏิรูปการบริการสาธารณสุขที่ให้เห็นญี่ปุ่นเขาทำอะไรอย่างไรที่อาจารย์ยัง ภู่วรรณ เสนอไว้ว่าควรต้องอะไร คือจริง ๆ อาจารย์ยังบอกให้คิดเท่านั้นเอง ก็จะมีเสียง comment อะไรเยอะแยะ แล้วก็มีการไปพูดถึงเรื่องของท่านอาจารย์สกลไข่มุกข์ที่ไปพูดเรื่องของโยนเข้าไปปีบ โอ้โหดหน้ามาแบบมากมาย ซึ่งอย่างนี้ผมมีความรู้สึกว่ามีบางที่มันเป็นเรื่องที่จะต้องทำข้างหน้า แต่ว่าคนทำ ณ วันนี้ก็จะเป็นคนที่ถูกตำ คำถามก็คือว่าพวกเราพร้อมจะยอมรับการดำนั้นไหม สมมุติจัดเวทีแล้วก็ลองคุยกันดูเลย คือจริง ๆ อย่างเรื่องการให้บริการสาธารณสุขผมคิดว่ามันเป็นเรื่องใหญ่มาก แล้วก็คนที่เป็นอย่างอื่นก็ suffer มาก คนที่เป็นรัฐบาลเองก็รู้ถึงปัญหาข้างหน้าว่าประเทศจะไปไม่ได้มากเท่าไร แล้วบางที่มันก็มีแต่คนป่วยที่อยู่ในเมืองไทยต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าไม่แน่ใจว่าถ้าสมมุติเราจัดกลุ่มย่อยหรืออะไรที่เชิญมานี้มันจะกลายเป็นงานที่ซ้ำซ้อนหรือทับซ้อนกับ สปท. หรือเปล่า อันนี้สิ่งที่ผมกังวล คือถ้าเรามีหน้าที่ในการต้องทำเรื่องพวกนี้ บางทีเราฟังมาอย่างเดียวหรือว่ารับสิ่งที่เขาส่งอย่างเดียวอาจจะไม่สามารถที่จะร่างบทที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปได้มากนักครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : คือมันก็คงจะไปซ้อนเขา และที่สำคัญเราจะไม่มีความไม่มีปัญญาทำจริง ๆ การจะคิดอ่านว่าปฏิรูปเพื่อให้เกิดอะไรขึ้นนี่ก็ต้องการการระดมกำลังไม่น้อย แล้วพอถึงตอนที่คิดอ่านแล้วจะทำอย่างไร จะทำอะไรได้บ้างเพื่อที่จะทำให้ไปปฏิรูปตรงนั้นนั่นยิ่งหนัก เพราะมันต้องการความรู้สึกแล้วละ เราไม่มีปัญญาที่จะทำได้ แล้วสภาพของการตั้งสภา ไม่ว่าจะ สปช. สปท. มันไม่เอื้อต่อการศึกษาลงลึก มันลักษณะคนมาจากบ้านแล้วก็มานั่งเอาความรู้สึกระบาย ๆ ใส่ มันไม่มีข้อมูล ไม่มีตัวเลข อาจจะได้บางเรื่องที่ยังเอื้อได้คนนั้นที่เขาศึกษาเรื่องนั้นมาโดยตรงก็อาจจะได้ลึก แต่โดยทั่วไปพอคนลึกลงมาพูดเข้า คนที่ใช้ความรู้สึกก็จะรู้อย่างนี้แหละ อย่างนั้นแหละ ในที่สุดก็ไม่ค่อยได้อะไรเป็นกิจจะลักษณะ การปฏิรูปจริง ๆ มันต้องการการศึกษาอย่างลึก ใช้เวลาค่อย ๆ แลกเปลี่ยนความคิดไป แล้วจึงค่อย ๆ รวบรวมความคิดเห็นเหล่านั้นมาทำทำประชาพิจารณ์หรืออะไรพวกนี้ เพื่อที่จะรับฟังจากหลาย ๆ ภาคส่วนแล้วถึงจะมาสรุปได้ว่าวิธีการที่ดีที่สุดควรจะเป็นอะไร ซึ่งตรงนั้นเราเองคงไม่อยู่ในฐานะจะเขียนลงไปได้ถึงขั้นนั้น เราเขียนได้อย่างมากอย่างที่บอกว่าเพื่ออะไร ให้เกิดอะไรขึ้นเท่านั้น แล้วก็ต้องปล่อยตัวกลไกที่จะนำไปสู่ how ตัวนั้นไปให้คนที่เขาสึกกว่านั้นเป็นคนไปทำ แต่ว่าถ้าเราไม่มีกลไกที่จะให้มันเกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นเขียนไปก็ไม่เกิดอะไรขึ้นมา มันก็อีก ๒๐ ปีก็ว่าเอาพวกนี้คิดอ่านดินะแต่ไม่ได้ทำก็เท่านั้น เชิญอาจารย์เจริญศรีครับ

นายเจริญ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ในคราวร่างแรกของกรรมาธิการครับ เนื่องจากว่าประสานกันกับทางสภาปฏิรูปแห่งชาติ และทางสภาปฏิรูปแห่งชาติก็มีทั้ง ๓ ลักษณะหรือว่ามากกว่า ๓ ลักษณะในสิ่งที่ท่านประธานพูดถึง ก็คือว่ามีทั้งท่านที่รู้จัก ท่านที่รู้สึก แล้วก็ท่านที่รู้สึก แล้วก็ต่างคนต่างแสดงทัศนคติในแต่ละเรื่องแต่ละด้านใน ๓ ลักษณะเป็นหลัก ก็คือว่าคนที่รู้จักก็พูดเสียกว้างเลย คนที่รู้สึกก็พูดเสียลึกเลย คนที่รู้สึกก็พูดไป ในร่างแรกเราก็พยายามที่จะเขียนทำอย่างไรให้องค์ความรู้ที่ท่านเหล่านั้นนำมาแลกเปลี่ยนแล้วก็อยากที่จะให้เป็นผลในการพัฒนาประเทศต่อไปมันได้เกิดมรรคเกิดผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ขับเคลื่อนผ่านรัฐธรรมนูญปรากฏว่าส่วนที่วางไว้คราวที่แล้วในภาคที่ ๔ เรื่องปฏิรูปนี้มันมหาศาลมากเลย คือ คสช. อ่านคสช. ก็บอกอันนี้เขียนอะไรกันเยอะเยอะ คือใครอ่านก็มีปัญหา ทั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติเองอ่านครับ ทั้ง ๆ ที่เอามาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติท่านก็บอกว่าเขียนอะไรก็ไม่รู้ซึ่งจริง ๆ ก็เอามาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ ทีนี้ถ้าหากเราจะฟังทาง สปท. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คือจากตอนที่คสช. เปลี่ยนจากสภาปฏิรูปแห่งชาติมาเป็นสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนี้ ผมว่าก็พูดค่อนข้างชัด

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ว่าต้องการให้การปฏิรูปเกิดผลในทางปฏิบัติ ได้มีการนำเอาสิ่งที่ สปช. ศึกษาแล้วมาทำ ผมก็เลยไม่แน่ใจว่าถ้าเกิดเราคุยกับทาง สปท. ซึ่งตอนนี้เวลาฟัง สปท. อภิปรายก็ไม่ค่อยต่างกับ สปช. เท่าไร ซึ่งอันนั้นคือสิ่งที่น่าห่วงมากกว่าถ้า สปท. ยังคงพูด คิด แล้วก็ทำแบบ สปช. ถ้ามาคุยกับเรา เราก็จะยังไม่ได้อะไรที่จะไปเขียนให้เขาเพราะเขายังไม่รู้เหมือนกัน แล้วมันก็จะกลายเป็นเหมือนอย่างคราวที่แล้ว แม้กระทั่งลดลงมาเป็นร่างสุดท้ายเหลือแค่ไม่เท่าไรในเรื่องของปฏิรูปนี้ก็ยังคงมากเกินไป เพราะว่ามันยังไม่แสดงกลไกการปฏิรูป แล้วถ้าหากเราไปเทียบกับหลาย ๆ ประเทศนี้ การปฏิรูปอย่างที่ท่านประธานพูดถึงว่าถ้าเกิดไม่ศึกษาและไม่ค่อยทำไปอย่างละเอียดนี้ ปฏิรูปไปปฏิรูปมา มันอาจจะยิ่งทำให้แย่ก็เป็นได้ ยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างในสหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนีย ผู้ว่าการรัฐ นายอาร์โนลด์ ชวาร์เซเนกเกอร์ เนื่องจากว่าก็คงอยากปฏิรูปการศึกษามาก ปฏิรูปไปปฏิรูปมาจากรัฐแคลิฟอร์เนียเคยเป็นลำดับ ๒ ลำดับ ๓ ของประเทศจาก ๕๐ รัฐ กลายเป็นลำดับ ๔๗ ลำดับ ๔๘ เลยไม่รู้ปฏิรูปอย่างไร แล้วก็ยังมีหลายท่านที่พูดถึงเรื่องของการปฏิรูประบบการทำธุรกิจโดยใช้กลไกการป้องกันการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมอย่างนี้ครับ อันนั้นถ้าในสหรัฐอเมริกาและในยุโรปก็ได้ผลค่อนข้างมาก สามารถที่จะทำให้บริษัทใหญ่ ๆ แตกออกเป็นลูก แล้วก็มีการแข่งขันที่เอื้อต่อพัฒนาการซึ่งผลของการทำแบบนั้นมันทำให้เกิดบริษัทเทคโนโลยีจำนวนมากขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาเกิด Microsoft เอ๊ย จนทุกวันนี้มาเกิดพวก Google พวก Yahoo อะไรได้ก็เพราะเหตุที่เขาใช้วิธีการทำให้บริษัทใหญ่ ๆ ที่ผูกขาดมันค่อย ๆ แตกออกไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมันมีการแข่งขันมากขึ้น ๆ คนมีโอกาสที่จะเข้ามาได้มากขึ้น แต่มันก็ใช้เวลาานกว่าที่มันจะสำเร็จ อย่างที่ท่านประธานบอก ๑๐ ปี ๒๐ ปี ไม่รู้มันจะไปถึงไหน ฉะนั้นถ้าหากเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ สิ่งที่ผมเกรงก็คือว่ามันจะเหมือนกับที่กรรมการได้พยายามประสานกับทาง สปช. แล้วก็เอามาเขียน สุดท้าย สปช. เองที่เป็นคนบอกว่าที่เขียนมานี้เลอะเทอะไม่เอา แล้วท่านก็ไม่ผ่านร่างรัฐธรรมนูญเพราะท่านบอกว่าปฏิรูปนั้นไม่รู้จะไปไหนทั้ง ๆ ที่ก็หยิบมาจาก สปช. ผมก็เลยเกรงว่าถ้าเราจะไปคุยกับ สปท. อาจจะต้องมีลักษณะวิธีทำอย่างไรให้มันไปถึงข้อมูลจากทางโน้นมาแล้วหาวิธีการจัดวางกลไก จากนั้นก็อย่างที่ท่านประธานบอกครับว่าใครที่จะเข้ามาในการต่อไปก็ทำเรื่องนั้นไป อันสุดท้ายครับ ท่านประธาน คือเนื่องจากชุดกรรมการไปวางคณะกรรมการปฏิรูปไว้เลย ซึ่งอันนั้นไม่ทราบว่ามันไกลเกินไปกว่ากลไกหรือเปล่า เป็นการไปจัดวางเลยว่า How แล้วก็เหมือนกับไปล็อกเอาไว้ภายใน ๕ ปี ๑๐ ปี ต้องเกิดสิ่งนี้สิ่งนั้น แล้วก็ไปกำหนดว่าใครเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูป ซึ่งอันนั้นก็คงจะบีบรัดมาก

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ก็เลยยิ่งทำให้คนรู้สึกว่าการปฏิรูปนี้เหมือนกับผูกขาด แล้วคนที่เขาคิดว่าเขาจะเข้ามาเป็นสภา เข้ามาเป็นรัฐบาล เขาก็ยังมีความรู้สึกว่ามันไปจำกัด ไปกำหนดเขาว่าเขาจะต้องเดินอย่างไร เขาเลยยังไม่ชอบใหญ่เลยครับท่านประธาน ฉะนั้นกระบวนการปฏิรูปมันก็ลำบากเหมือนกัน ที่จะมาเขียนแม้กระทั่งในบทเฉพาะกาลครับ ขอบพระคุณครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : จริง ๆ เรื่องปฏิรูปนี้ผมคิดว่าบางที่เราอาจจะให้คนที่เขาทำงานอยู่ในปัจจุบันนี้ลองคิดหรือลองพิจารณาดู ผมนึกถึงสภาพัฒนา ซึ่งผมคิดว่าสภาพัฒนา เขาทำทั้งทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ แล้วในนั้นน่าจะมีคนที่ได้ดีพอสมควรทีเดียว ธนาคารแห่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในองค์กรที่มีศักยภาพในการพิจารณาเรื่องข้างหน้า สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสุดท้ายก็คือคนจากกฤษฎีกา ผมไปนึกถึงตอนที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ ที่มีเสนอเรื่องเกี่ยวกับคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งแต่เดิมนั้นผมตั้งใจไว้ว่าสำนักงานพัฒนา กฎหมายของกฤษฎีกานั้นจะแปลงรูปมาเป็นแล้วก็มาสวมต่อ เพราะคนนั้นเป็นศักยภาพที่ดี แต่ว่าสุดท้ายก็ไม่ได้เป็นลักษณะอย่างนั้น ฉะนั้นผมคิดว่าในกรณีของการปฏิรูปข้างหน้านี้นี้เหมือนกัน ผมรู้สึกว่าจะบางที่เราอาจต้องมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้ว ที่ทำอยู่แล้ว รับผิดชอบไป เสร็จแล้วก็หาคนเข้าไปเติมเต็มตรงส่วนนั้นแล้วให้เขาคิดดูว่าจะทำหรือจะสร้าง ประเทศนั้นออกไปในลักษณะแบบไหน ตรงนั้นผมคิดว่าน่าจะดีกว่า คือผมไม่ค่อยแน่ใจถ้าสมมุติว่า เราเอาคนแต่ละคน คือจริง ๆ แต่ละคนอาจจะมีความรู้แต่เนื่องจากเขาก็จะมุมมองของตัวเอง เขาจะไม่ได้ออกมองดูทั้งระบบ อย่างสภาพัฒนานี้ผมเชื่อว่าเขาแบบทั้งระบบไม่ใช่ดูเฉพาะเป็นจุด ๆ ไป อันนี้ที่ผมคิดว่าน่าจะเป็นทิศทางในการที่ทำอะไรเกี่ยวกับปฏิรูป

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ขอบพระคุณที่ยกเรื่องนี้มาหารือนะครับ แล้วก็ได้คุยกันว่าแนวทางปฏิรูปทำอย่างไรถึงจะเป็นจริง อีกส่วนหนึ่งที่อยู่ในใจผม และความจริง ก็เป็นความกังวลเล็กน้อย แล้วก็คงจะต้องรบกวนท่านอาจารย์และท่านอัครพร รวมทั้งคุณปกรณ์ ช่วยคิดหน่อยก็คือว่าหมวดเรื่องสิทธิเสรีภาพที่คุณปกรณ์จะต้องไปออกทีวีกับเขา นี่ผมว่า โดยหลักการมันดีมากครับอาจารย์ คือว่าเรารับรองหมด ข้อห้ามเราถึงจะมาเขียนเอาไว้ ทีนี้ผมรู้สึกว่า ถ้าอธิบายดีอันนี้ได้แต่มีได้ใจ แต่ถ้าลงไปในเรื่องละเอียดมันจะมีปัญหาใหม่ครับอาจารย์ คือมันไม่มีกลไก ตอนนี้เราถามหากลไกที่จะไปบังคับการปฏิรูป แต่ผมคิดว่ากลไกคือเราทำได้ ในหมวดเรื่องสิทธิเสรีภาพ มันน่าจะไม่มีกลไกอะไรที่เอื้อให้กับชาวบ้านที่เขาเจอปัญหา แล้วทำให้ หลักการที่เราบัญญัติไว้นั้นเป็นจริง ถ้าเราไปดูเรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดินก็ดี ดูเรื่องของ

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ศาลรัฐธรรมนูญก็ดี ถ้าชาวบ้านรู้สึกว่าเขาต้องการสิทธิบางอย่าง แล้วเขารู้สึกว่าสิทธินี้รัฐธรรมนูญได้รับรองของเขาไว้แล้ว แต่พอเอาไปใช้จริง ๆ จะต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธินั้น แล้วก็วางหลักนั้นอยู่ในสังคม ปรากฏว่าเป็นเรื่องยุ่งยากมาก ต้องผ่านกลไกอื่น ผมก็วิตกว่าหลักการที่เราอยากจะทำให้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยการริเริ่มของเรานี้จะเกิดขึ้นได้จริงไหม ผมว่ากลไกพวกนี้ตอนแรกผมตั้งใจว่าจะไปคุยที่ต่างจังหวัด แต่พอดีท่านอาจารย์ยกเรื่องนี้ขึ้นมาในเรื่องของการปฏิรูป ผมเลยคิดกลับมาถึงเรื่องบทบัญญัติของเรา ผมว่าถ้าเราหากกลไกอะไรสักอันไปใส่ไว้เพื่อที่จะทำให้การบังคับของมันหรือกระบวนการของมันไหลรื่นไปได้ อันนี้ก็จะเกิดขึ้นจริง ผมว่าอยากให้เห็นตรงนี้ครับ

ประธาน : ไปเติมในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย เสนอแนะให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองหรือทำให้การใช้สิทธิของประชาชนเกิดผล มันเคยมีคำในทำนองที่ว่า การใช้สิทธิเป็นไปไม่ได้ มีขั้นตอน มีกระบวนการ ลองไปหาคำดู อันนี้จริง ๆ เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วมันจะได้ไปสานต่อ ฟรังก์นี้อาจารย์ไกรยสจะมาเรื่องการศึกษาใช้ไหมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านขอเป็นวันที่ ๕ ครับ เพราะตอนนี้ไปพักผ่อนกับครอบครัวครับ

ประธาน : ตัวนั้นของเราก็สำคัญ การศึกษาครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : แต่ว่าฟรังก์นี้มีที่นัดประชุมไว้คือเรื่องบังคับใช้กฎหมาย แต่ว่าผมคิดว่าแนวทางอาจจะมีข้อที่เอามาถกกันในที่ประชุมได้เหมือนกัน เพียงแต่ว่าแนวคิดที่ท่านประธานให้ไว้เกี่ยวกับเรื่องว่าจะทำอะไรให้ตำรวจไม่แฉง ไม่เบี้ยว ไม่วิ่งเต้น อันนี้ผมคิดว่าอาจจะต้องมาคุยกันในที่ประชุมถ้าเกิดมีประเด็นเรื่องเหล่านี้

ประธาน : คณะอนุกรรมการของอาจารย์มีตำรวจไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : เราเอาตำรวจเข้ามาให้เห็น แต่ว่าตำรวจเหล่านั้นที่เอามา เป็นตำรวจที่พูดถึงเรื่องการแยกเรื่องสอบสวน ถ้าเกิดฟรังก์นี้ผมคิดว่าในส่วนของปฏิรูปบังคับใช้กฎหมายก็อาจจะเอามาอภิปรายในที่ประชุมได้ครับ

ประธาน : ผมคิดว่าถ้าเราจะเขียนอะไรเรื่องการปฏิรูปนี้เราคงไม่เขียนรายละเอียดของการปฏิรูป เราจะเขียนแต่เพียงว่าปฏิรูปเพื่อให้บรรลุอะไรเท่านั้น เช่นถ้าบอกว่าเราจะปฏิรูปการศึกษาก็ปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้เด็กเป็นอย่างนี้ ๆ ส่วนจะอย่างไรก็แล้วแต่ เว้นแต่ที่เราคิดออกแล้วเรื่องนี้เราต้องการลงทันทีเลย อย่างนั้นอาจจะเขียน แต่ถ้ายังเป็นเรื่องทั่วไปผมคิดว่าเราต้องปล่อยทิ้งให้คนอื่นเขาคิด แล้วมันก็จะไม่เกิดปัญหาอย่างที่ร่างที่ผ่านมา ร่างที่ผ่านมาฉันบอกหมด

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประไพพิศ ๗/๕

วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

จนบางคนเขาบอกแล้ว ๓๕ คนรู้ได้อย่างไรว่าทำอย่างนั้นแล้วมันดี ก็เกิดเป็นปัญหาเพราะไปเชื่อ
สปช. เสียท่าเขา ผมว่าวันนี้เราเอาแค่นี้แหละครับ บทเฉพาะกาลขอคืนเขาไปก่อนนะครับจะได้
ไม่ผลอไปพูดอะไรที่ไหน อาจารย์นิติพันธุ์อาจจะต้องเอาเล่มใหญ่ของ สนช. ไปพลิก ๆ ดูหน่อย
เพื่อเจออะไร อันนั้นก็ปีใหม่ถึงจะเอามาใช้ใหม่ครับ วันนี้พอแค่นี้ ขอปิดประชุมครับ ขอขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข